

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра економіки і права

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (прізвище та ініціали)

« »   2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Анатолій ЗАЙЧКОВСЬКИЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

« »   2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 051 «Економіка»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Економіка та правове забезпечення бізнесу»

на тему: «Економіко-правові засади формування та використання ресурсного потенціалу підприємства»

Виконала здобувачка 4 курсу групи ПЕ-4-2а

Шелтушева Віта Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

Керівник Слободян Наталія Ярославівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

Консультант Крамаренко Оксана Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____ (підпис)

Рецензент

Арич М.І.
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Я як здобувачка Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавала і не одержувала недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувачка _____
(підпис)

Київ – 2023 р

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут Економіки і управління
Кафедра Економіки і права
Освітній ступінь Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»

(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма «Економіка та правове забезпечення бізнесу»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки і права
Анатолій ЗАЇНЧОВСЬКИЙ
«05» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Шелтушевій Віті Юріївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Економіко-правові засади формування та використання ресурсного потенціалу підприємства»
керівник роботи Слободян Наталія Ярославівна, доцент, кандидат економічних наук

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «05» грудня 2022 року № 865-кс

2. Строк подання здобувачем роботи 05 червня 2023 р

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти України, монографії, посібники, підручники, наукові статті відповідно до обраної теми, фінансова та статистична звітність за 2020-2022 роки ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» мережа Інтернет.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретично-правові засади формування та використання ресурсного потенціалу підприємства. 2. Загальн характеристика та аналіз господарської діяльності ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат». 3. Шляхи та напрями для підвищення використання ресурсного потенціалу ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат».

5. Перелік графічного матеріалу

Пояснювальна записка має ілюстрації у вигляді 15 рисунків та 25 таблиць. Для оприлюднення результатів кваліфікаційної роботи оформлено презентаційний матеріал за допомогою засобів програмного забезпечення.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
Перший	Крамаренко О. М.		20.02.2023
Другий	Крамаренко О. М.		25.04.2023

7. Дата видачі завдання 05.12.2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	10.02.2023р.	виконано
2	Написання розділу 1	31.03.2023р.	виконано
3	Робота над розділом 2	14.05.2023р.	виконано
4	Підготовка розділу 3	25.05.2023р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	29.05.2023р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	31.05.2023р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат	03.06.2023р.	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	07.06.2023р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	06.06.2023р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	19.06.2023р.	виконано

Здобувач _____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Шелтушева В. Ю. Економіко-правові засади формування та використання ресурсного потенціалу підприємства. Київ. НУХТ. 2023

У кваліфікаційній роботі досліджено економіко-правові засади формування та використання ресурсного потенціалу підприємства.

У першому розділі розкрито теоретико-методичні засади формування та використання ресурсного потенціалу підприємства, а саме: сутність та зміст ресурсного потенціалу підприємства, особливості формування ресурсного потенціалу підприємства, показники оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства, досліджено правове регулювання ресурсного потенціалу підприємства.

У другому розділі проаналізовано господарську діяльність ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат», розглянуто його історію та асортимент, розглянуто основні техніко-економічних показників ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат», проаналізовано активи підприємства та ефективність їх використання, трудові ресурси підприємства, фінансові результати та витрати підприємства, оцінено фінансовий стан досліджуваного підприємства, проаналізовано правове регулювання підприємства.

У третьому розділі запропоновано шляхи та напрями підвищення використання ресурсного потенціалу; економічно обґрунтовано захід щодо підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу, а саме впровадження фасувального апарату та розраховано його вплив на основні показники діяльності підприємства.

Кваліфікаційна робота викладена на 86 сторінках комп'ютерного тексту. Складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: ресурси, потенціал, ресурсний потенціал, оборотні кошти, основні засоби, трудові ресурси, витрати, рентабельність, прибуток.

ANNOTATION

Sheltusheva V. Y. Economic and legal principles of formation and use of resource potential of the enterprise. Kyiv. NUFT. 2023

In the qualification work, the economic and legal principles of the formation and use of the resource potential of the enterprise were investigated.

In the first chapter, the theoretical and methodological principles of the formation and use of the enterprise's resource potential are revealed, namely: the essence and content of the enterprise's resource potential, the features of the enterprise's resource potential formation, indicators of the effectiveness of the use of the enterprise's resource potential, the legal regulation of the enterprise's resource potential is investigated.

In the second chapter, the economic activity of the CAR " Zolotoniskyi butter factory" was analyzed, its history and product range were considered, the main technical and economic indicators of the CAR " Zolotoniskyi butter factory" were considered, the company's assets and the efficiency of their use, the company's labor resources, the company's financial results and expenses were analyzed, the financial condition of the investigated enterprise was assessed, and the legal regulation of the enterprise was analyzed.

In the third section, ways and directions of increasing the use of resource potential are proposed; the measure to increase the efficiency of the use of resource potential is economically substantiated, namely the introduction of a packaging machine, and its impact on the main indicators of the enterprise's activity is calculated.

The qualification work is presented on 86 pages of computer text. It consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources and appendices.

Key words: resources, potential, resource potential, working capital, fixed assets, labor resources, costs, profitability, profit.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА... 8	
1.1. Сутність і зміст ресурсного потенціалу підприємства	8
1.2. Особливості формування ресурсного потенціалу підприємства	13
1.3. Показники оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства	20
1.4. Правове регулювання формування та використання ресурсного потенціалу підприємства	28
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТДВ ЗОЛОТОНІСЬКИЙ МАСЛОРОБНИЙ КОМБІНА	34
2.1. Історія створення та розвитку підприємства	34
2.2. Аналіз активів підприємства	37
2.3. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства	50
2.4. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства	62
2.5. Правове регулювання діяльності ТДВ Золотоніський маслоробний комбінат	70
Висновки до розділу 2	76
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА. 78	
3.1. Напрями підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу	78
3.2. Економічне обґрунтування впровадження фасувального автомату	81
3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники діяльності підприємства.....	87
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

Актуальність теми. Вивчення ресурсного потенціалу підприємств спрямоване на пошук шляхів їх більш ефективного використання. Це питання стає все більш актуальним, а сама ця проблема має національно-економічне значення і для того, щоб мати чіткий напрямок для дослідження ресурсного потенціалу підприємства, необхідно вивчити його елементи, безпосередньо пов'язані між собою матеріальні та трудові ресурси. А далі відбувається розробка алгоритму дослідження ресурсних можливостей, який включає кілька етапів, починаючи зі збору первинної та вторинної інформації про діяльність підприємства та закінчуючи заходами щодо покращення ефективності використання ресурсної бази господарюючої ланки.

Питання формування та оцінки ресурсного потенціалу досліджували такі науковці, як Ареф'єва О.В., Латишева О.В., Лейбович А.В., Мельник О.М., Смолич Д.В., Тимошук І.В., Стаднюк Т.С., Стащук О.В., Шептицька Л.Р., Крижанівський С.О., Феценко О.П., Шаманська О.І. та ін.

Мета роботи полягає у визначення засад економіко-правового сприяння ефективного формування та використання ресурсного потенціалу підприємств. Для досягнення поставленої мети передбачається вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність і зміст ресурсного потенціалу підприємств;
- визначення особливостей формування ресурсного потенціалу підприємств;
- визначення показників оцінки ефективності формування та використання ресурсного потенціалу підприємств;
- дослідження правового регулювання формування та використання ресурсного потенціалу підприємств;
- запропонувати напрями підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.

Об'єкт дослідження: ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат».

Предмет дослідження: методи, підходи і засади формування і використання ресурсного потенціалу підприємства.

Методи дослідження: при дослідженні теоретичних аспектів формування та використання ресурсного потенціалу підприємств використано метод аналіз, синтез, індукція, дедукція; при аналізі техніко-економічних показників господарської діяльності підприємства використано метод узагальнення, порівняння, коефіцієнтний аналіз, розрахунково-аналітичний метод, табличне і графічне представлення даних; при визначенні шляхів підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємств в господарській діяльності використано метод моделювання, формалізація, наукове абстрагування.

Теоретичну та методологічну базу дослідження становлять нормативно-правові акти, праці науковців щодо формування та використання ресурсного потенціалу підприємства.

Практичне значення отриманих результатів: запропонований новий автомат фасувальний для вершкового масла – ARM, може бути рекомендований до впровадження на ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Текстова частина викладена на 87 сторінках друкованого тексту і містить 15 рисунків та 25 таблиць. У додатках розміщена фінансова звітність об'єкта дослідження, що викладена на 17 сторінках. Список використаних джерел включає 67 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність і зміст ресурсного потенціалу підприємства

Ресурсний потенціал підприємства як економічна категорія складається з понять «ресурси» та «потенціал». Цілком зрозумілим є те, що для здійснення діяльності підприємство має забезпечувати себе ресурсами, що є необхідним для досягнення поставленої мети, виробничих завдань та конкурентоспроможності продукції або послуг.

Однією з головних управлінських завдань є забезпечення підприємств необхідними ресурсами. Поняття «ресурси» є одним із базових в економічній науці. Дослідниками економічних ресурсів дано безліч визначень цієї категорії, розглядаючи при цьому різні аспекти діяльності підприємства. У сучасному економічному словнику, ресурси – це джерела, засоби забезпечення виробництва [1, с. 312]. Таке визначення, дано з початкового значення слова: від франц. *resource* – допоміжний засіб. Безумовно, такий підхід не відображає сучасного економічного змісту категорії. Дослідження різних джерел показує, що на сьогоднішній день відсутнє однозначне визначення поняття «ресурси». В табл. 1.1 представлено визначення даного поняття.

Розглядаючи поняття «ресурси» очевидно, що науковці по-різному розуміють цю категорію. Відповідно до думки різних авторів, можна дійти висновку, що економічні ресурси – це завжди обмежений фактор виробництва; вони використовуються для створення товарів та послуг; до них належать природні, матеріальні, соціальні та інші сили як певна сукупність. У своїй більшості авторами дається традиційна класифікація ресурсів, яка не враховує динамічності розвитку економіки.

Таблиця 1.1

Визначення поняття «ресурси»

Автор	Визначення
Ареф'єва О.В. [2, с. 72]	Чинники, використовувані виробництва економічних благ: людські, природні та вироблені людиною ресурси, що використовуються для виробництва товарів та послуг.
Болтянська Л.О., Терещенко М.А. [3, с. 22]	Матеріальні, фінансові, трудові, інтелектуальні та інформаційні можливості підприємства, якими воно має в своєму розпорядженні або може отримати.
Гринчук Ю. С., Терещенко О. А. [4, с. 2]	Грошові кошти, цінності, запаси, можливості, джерела коштів, доходів, а також все, що додає продукту або послуги вартість при їх створенні (виконанні), виробництві або постачання.
Латишева О.В. [5, с. 126]	Сукупність матеріальних, природних, соціальних та духовних сил, які можуть бути використані при створенні товарів та послуг.
Лейбович А.В. [6, с. 62]	Активи та джерела коштів, рух яких у часі є потоками коштів, аналогічні бухгалтерським проводкам. Система ресурсів має структуру мережі, у вузлах якої знаходяться фінансові рахунки активів і джерел коштів, а дугами є потоки коштів.
Мельник О.М. [7, с. 19]	Поодинокі складові виробничого процесу. Вони можуть увійти в нього в різноманітному поєднанні між собою, і в залежності від характеру виробничого процесу забезпечити отримання найрізноманітніших кінцевих результатів праці.
Покропивний С.Ф., Колот В.М. [8, с. 216]	Фактор, на використання якого в рамках виробничого циклу поширюється дія хоча б одного з наступних обмежень: обсяг потреби в даному факторі можна порівняти з обсягом його запасів. Інтенсивність використання даного фактору залежить: від обсягу його запасів; розширення запасів; від витрат залучення цього чинника.
Смолич Д.В., Тимошук І. В. [9, с. 77]	Ті кошти, які має підприємство і які можуть бути використані для досягнення поставлених цілей, виступаючи в той же час як реальні обмеження при плануванні виробництва та реалізації планів. Це в основному фактори, які безпосередньо впливають на використання потенційних можливостей.
Черниш С.С. [10, с. 226]	Сукупність готівкових елементів виробництва, які можна використовувати у процесі створення матеріальних і духовних благ, послуг.
Шаманська О.І. [11, с. 84]	Певне поєднання елементів виробництва, що безпосередньо чи опосередковано беруть участь у виробничому процесі, які знаходяться в обмеженому кількісному та якісному стані, необхідні для виробництва матеріальних і духовних благ

Майже всі автори погоджуються з доказом, що загальною ознакою ресурсів є потенційна можливість їх участі у виробничому процесі. Також загальною ознакою для всіх ресурсів є їх обмеженість за певного рівня економічного розвитку. У цьому в повному обсязі елементи, потенційно що у

процесі виробництва, вважатимуться виробничими ресурсами. Вітчизняними економістами [12; 13] прийнято виділяти чинники виробництва, співвідносячи їх з виробничими ресурсами. За такого підходу виходить досить вузьке уявлення про ресурси. Чинники виробництва – це реально використовувані у процесі виробництва ресурси. Отже, виробничі ресурси завжди мають потенційну можливість бути задіяними в процесі виробництва, хоча це не обов'язкова умова.

Розглянувши та проаналізувавши думки вчених, запропоновано власний підхід до поняття «ресурси»: це засоби, які є сукупністю матеріальних і нематеріальних можливостей обмеженого характеру, що потенційно використовуються у виробничому процесі для досягнення цілей підприємства.

До теперішнього часу стандартна класифікація ресурсів виглядає таким чином:

- 1) природні ресурси (земля);
- 2) матеріальні ресурси;
- 3) трудові ресурси;
- 4) фінансові ресурси [3, с. 89].

На сучасному етапі розвитку виробництва промислових підприємств до наведених вище видів ресурсів підприємства додаються ще підприємницька активність та інформація, як окремі види економічних ресурсів. Якщо дослідити сутність підприємницької активності, то, швидше за все, цей фактор можна зарахувати до приватної якісної характеристики трудових ресурсів.

Таким чином, виділено базові (основні) ресурси, які неодмінно застосовують у виробничому процесі будь-якого підприємства, і похідні (додаткові) ресурси, застосовувані підприємствами з особливостей технологічного процесу. До базових ресурсів віднесено трудові, матеріальні, інформаційні, природні ресурси. Похідними є фінансові, технологічні, адміністративні, патентно-ліцензійні ресурси.

Далі перейдемо до визначення сутності поняття «потенціал». Найважливішим поняттям в сфері економіки підприємства є його «ресурсний

потенціал», розгляд якого необхідно здійснювати також з такої багатозначної категорії, як «потенціал». Слово «потенціал» походить від латинського «potentio» (сила). Різноманіття визначень даного поняття говорить про можливість застосування його в різних галузях діяльності людини, а також в науковій галузі. У роботах, присвячених дослідженню теорії потенціалів, розглядають широкий спектр видів потенціалів, серед яких: економічний потенціал, інтелектуальний потенціал, ресурсний потенціал, кадровий потенціал, виробничий потенціал, інформаційний потенціал, потенціал соціального розвитку, конкурентний потенціал і ін.

Таблиця 1.2

Сутність поняття «потенціал» за різниці науковими підходами

Підхід	Визначення
Концептуальний підхід	сукупність показників або кількісна міра рівня розвитку багатовимірного динамічного об'єкта
	джерела, можливості, засоби, запаси, які можуть бути приведені в дію, використані для вирішення будь-якої задачі, досягнення певної мети
Системний підхід	сукупність параметрів, що обумовлюють наявність у даної системи певних можливостей і здібностей для здійснення зусиль, спрямованих на її розвиток
	характеристика загального стану системи (виробничої, економічної, соціальної).
Ресурсний підхід	збірна характеристика ресурсів підприємства
	певна сукупність показників чи ресурсів

Джерело: [5,6]

Переважає більшість дослідників представляє дане поняття через призму наявності ресурсів. Ресурсний підхід вивчає взаємодію таких понять, як «потенціал», «ресурси», «резерви» і «можливості» [6; 7]. Необхідно відзначити той факт, що потенціал – це не тільки сукупність ресурсів, а й їх взаємодія. Крім того, в його склад входять і резервні запаси ресурсів. З цього випливає, що відбувається об'єднання потенційної і реальної можливості використання ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Отже, існує три підходи до сутності цієї категорії: відповідно до ресурсного підходу потенціал сприймається як певна сукупність показників чи ресурсів; відповідно до системного підходу поняття потенціалу розглядається з

погляду здібностей підприємства до ефективного функціонування; у рамках концептуального підходу потенціал сприймається як інтегральна оцінка потенційних можливостей, ув'язнених у ресурсному потенціалі, та реалізація їх задля досягнення економічного ефекту.

Незважаючи на те, що використання ресурсного потенціалу підприємства сьогодні є вельми вивченою темою, різні вчені-економісти досі не зійшлися на думці щодо поняття «ресурсного потенціалу». Існує безліч різноманітних трактувань даного поняття різних учених. Проте, попри це, між трактуваннями є певна схожість. У табл. 1.3 представимо погляди вчених, які найбільшою мірою відображають поняття ресурсного потенціалу підприємства.

Таблиця 1.3

Поняття «ресурсний потенціал» підприємства

Автор	Визначення
Ареф'єва О.В. [2, с. 73]	Числове дослідження оцінки ефективності застосування ресурсної бази підприємства в ході здійснення його діяльності (цей автор передбачає, що проводиться аналіз не тільки тих ресурсів, які витрачаються в ході виробництва, а й у ході збутової діяльності)
Латишева О.В. [5, с. 126]	Певний обсяг ресурсів, які після їх розподілу (використання) можна поповнити. До цих ресурсів автор відносить такі види як: кошти, оборотні активи, трудові ресурси.
Лейбович А.В. [6, с. 62]	Не що інше як потужність та можливості підприємства, які взаємопов'язані між собою
Мельник О.М. [7, с. 20]	Певна накопичена організацією система ресурсів підприємства, що дозволяє даному підприємству здійснювати свої виробничі функції, виходячи з впливу різних чинників.
Шаманська О.І. [11, с. 85]	Дві групи ресурсів, які включені в ресурсний потенціал: перша - це земля, сировина і капітал, представлені як матеріальні ресурси, друга - трудові резерви такі як праця та підприємницька можливість.

Вітчизняні та зарубіжні вчені під ресурсним потенціалом підприємства, як правило, розуміють сукупність різних ресурсів, які знаходяться у його розпорядженні та пускаються їм у хід. На основі представлених думок вчених, можна виділити власне визначення: **ресурсний потенціал підприємства** – це всі наявні в розпорядженні підприємства ресурси та можливості, де складові взаємопов'язані між собою. До цих складових можна віднести кадрові, фінансові,

майнові ресурсів. Під можливостями підприємства ми розуміємо сукупність позитивних факторів, що можуть сприяти збільшенню прибутку.

Ресурсний потенціал підприємства характеризується певними показниками (рис. 1.1).

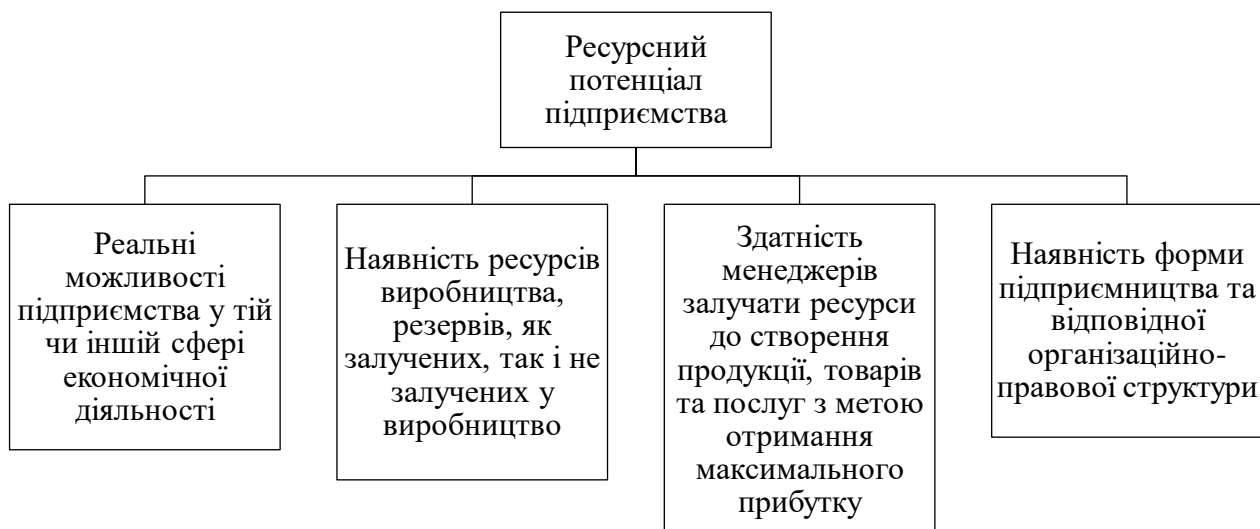

Рис. 1.1. Змістові характеристики ресурсного потенціалу підприємства
Джерело: [7, с. 21]

Ефективне використання всіх наявних ресурсів сприяє розвитку будь-якого підприємства. Наявність ресурсів є матеріальною основою, що визначає виробничі можливості підприємства. Ресурсний потенціал підприємства є складною системою, що об'єднує основні засоби, оборотні активи, технологію, інформацію, трудові та енергетичні ресурси, які знаходяться у розпорядженні підприємства та необхідні для здійснення виробничої діяльності.

1.2. Особливості формування ресурсного потенціалу підприємства

Для встановлення основних принципів та особливостей формування ресурсного потенціалу підприємства необхідно визначити види ресурсів, які слід формувати підприємству для здійснення своєї діяльності. Розрізняють всілякі підходи до класифікації видів ресурсів, зазначені в економічній літературі

вітчизняних дослідників. Ресурси підприємства можна класифікувати за такими ознаками, представленими на рис. 1.2.

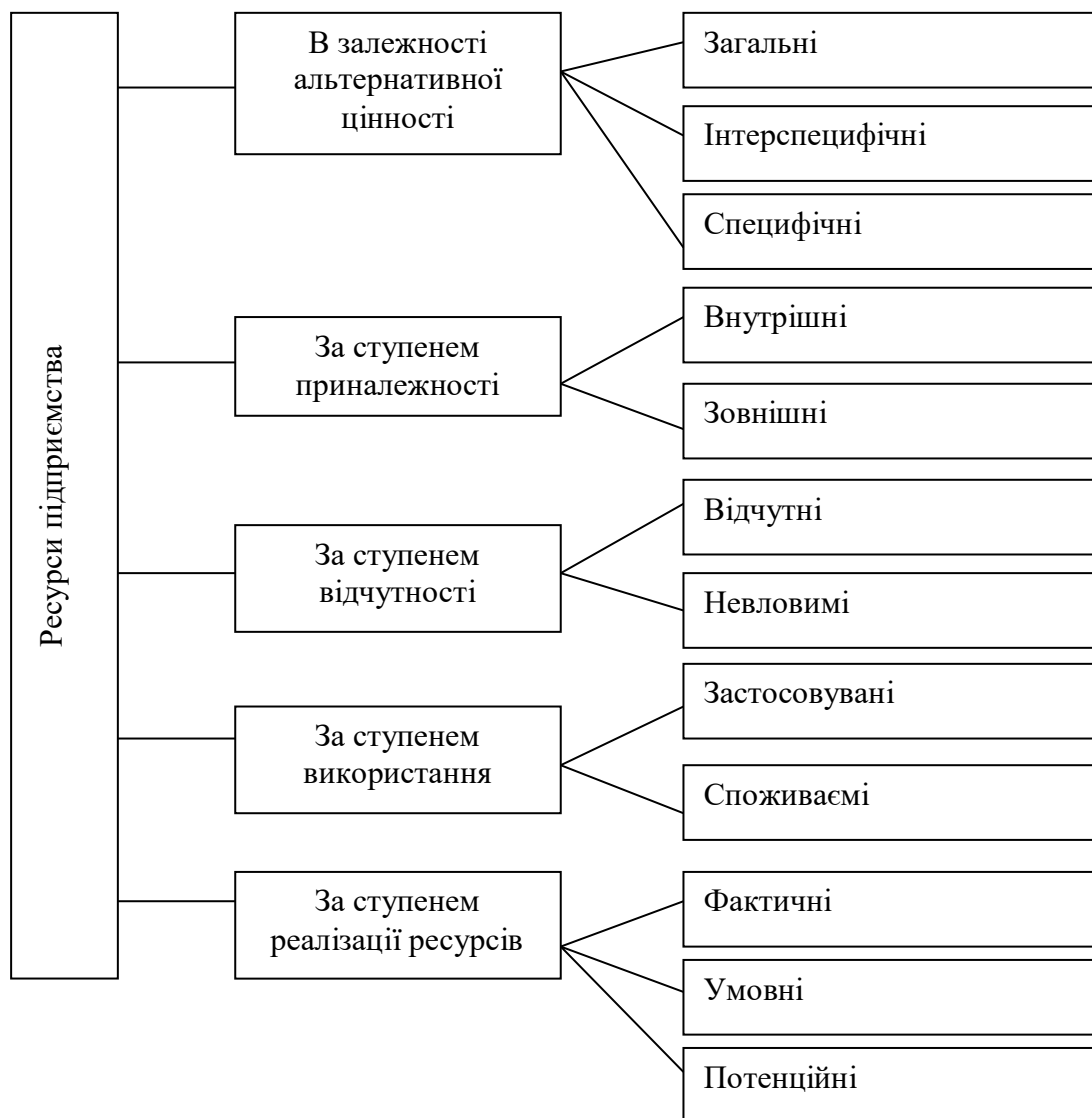

Рис. 1.2. Види ресурсів підприємства в системі ресурсного потенціалу підприємства.

Джерело: [7, с. 21].

Як зазначає О.В. Латишева, за рівнем належності ресурсів можна виділити внутрішні, використовувані самим підприємством на які воно має безпосередньо вплив (економічні ресурси) і зовнішні ресурси на які підприємство немає впливу (політична ситуація, економічне становище в країні, законодавча база тощо). Якщо розглядати за рівнем реалізації ресурсів у виробництві, то ресурси

класифікуються на: фактичні ресурси, що мають високу ступінь необхідності для виконання різних виробничих програм; потенційні ресурси, тобто їх застосовність використовується за конкретних умов; умовні ресурси [5, с. 124]. Досліджуючи сутність формування ресурсного потенціалу підприємства для здійснення його діяльності, варто підкреслити, що розрізняють багато факторів під впливом яких знаходиться ресурсний потенціал. За місцем виникнення всі фактори можна розділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні чинники впливають на організацію ззовні, а до внутрішніх факторів належать ті, які впливають на структуру підприємства та визначають його потенціал зсередини (рис. 1.3).

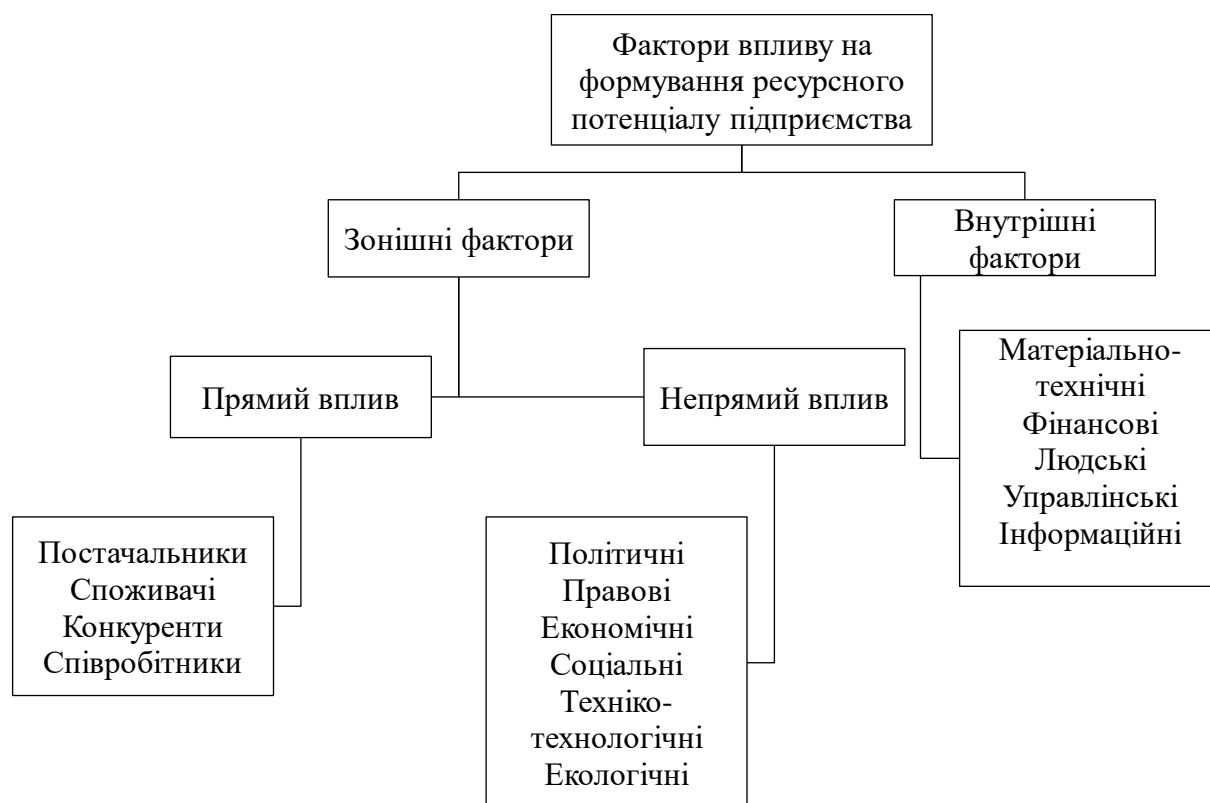

Рис. 1.3. Змістові характеристики ресурсного потенціалу підприємства.

Джерело: [6, с. 63].

Зовнішнє середовище є джерелом забезпечення підприємства ресурсною базою, необхідність якої спрямована на підтримку його внутрішнього потенціалу

на відповідному етапі. У стані безперервного обміну зосередженням підприємство створює можливість ефективного виробництва. Проте, існують перешкоди, пов'язані з обмеженістю ресурсів, на які також націлені конкуренти, що функціонують у цьому ж середовищі, тому існує ризик того, що підприємство не зможе повною мірою задовольнити свою потребу в необхідних резервах із зовнішнього середовища. Розглядаючи рис. 1.3 можна виділити, що зовнішнє середовище поділено на два сегменти, представлених у вигляді щодо самостійних середовищ: прямого та непрямого впливу. Середовище непрямого впливу виражається в забезпеченні загальних умов, де знаходиться підприємство. У більшості випадків це середовище не є специфічним для конкретної організації, проте ступінь впливу стану середовища непрямого впливу на різні організації різноманітна. Це середовище включає фактори, безпосередньо пов'язані з постачальниками, споживачами і конкурентами. Маючи здатність впливати на характер і зміст цього взаємодії, підприємство також може заповзятливо брати участь у освіті додаткових переваг та сприяти усуненню загроз. До середовища не прямого впливу можна віднести: політичні; економічні; соціальні; технологічні; правові та екологічні фактори. Всі вони суттєво впливають на значення і формування ресурсного потенціалу підприємства.

Внутрішнє середовище підприємства відображає в собі той потенціал, що дозволяє організації функціонувати і вести виробництво протягом певного часу. Розшифровуючи внутрішні чинники, що впливають на формування та ефективність ресурсної бази підприємства, варто підкреслити, що до них відносяться матеріально-технічні, людські, управлінські, інформаційні та фінансові фактори.

Варто зазначити, що виконання економічного призначення та отримання прибутку є основною метою за яким існує ресурсна база підприємства. І для того, щоб була досягнута ця мета перед виробничими ресурсами стоять завдання, які повинні забезпечити:

- 1) виробничий процес без перерв;
- 2) виробництво на всіх етапах виробничого процесу з низькими витратами;
- 3) максимальна продуктивність підприємства.

Все частіше проблема неефективного використання ресурсів стає об'єктом уваги як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Розвиток підприємства та економіки в цілому всебічно залежить від ефективності використання існуючих у неї ресурсних можливостей. Для того щоб мати чіткий напрямок для дослідження ресурсного потенціалу підприємства, потрібно вивчити його складові, безпосередньо пов'язані між собою. До ресурсного потенціалу відносяться наступні три групи ресурсів, що пов'язані між собою:

- 1) основні засоби;
- 2) оборотні кошти (матеріальні резерви);
- 3) трудові ресурси.

Основні виробничі засоби суб'єкта господарювання – це відображені у вартісній оцінці засоби праці. Характерною рисою основних засобів є здатність перенести ціни на продукт поетапно, тобто протягом низки циклів виробничого процесу; вроздріб: у міру зношеності. Нарахований знос після поступової реалізації продукції накопичується в амортизації, яка також призначена для нових фінансових вкладень.

Формування основних засобів підприємства відбувається відповідно до виробничих планів підприємства, тобто підприємство закуповує необхідне обладнання та устаткування для виробництва продукції в необхідній кількості та необхідної якості. Відповідно до цього підприємство повинно мати відповідний трудовий ресурс, який би працював на певному обладнанні. Виходячи з цього підприємство наймає персонал відповідної кваліфікації та професії. Також підприємство закуповує певну сировину і матеріали для виробництва продукції, у певній кількості та відповідної якості для виробництва конкурентоспроможності продукції.

Матеріальні ресурси – це предмети праці, які є важливими старту

виробництва та її безперервності. До свого складу вони містять такі елементи: сировину, матеріали, паливо, придбані напівфабрикати та комплектуючі вироби, тара, запчастини для поточного ремонту тощо.

Розглядаючи трудові ресурси, варто підкреслити, що їх головною складовою є та частина населення, яка володіє необхідними фізичними даними і використовує свої знання та навички у практиці, що вимагає.

Формування ресурсного потенціалу передбачає те, що ресурсний потенціал, перш за все, є не простою сумою, а системою ресурсів, що використовуються комплексно, тобто передбачає обов'язкову взаємодоповнюваність окремих ресурсів у процесі виробництва. Збільшення у системі одного будь-якого ресурсу передбачає одночасне збільшення кількості іншого ресурсу.

У процесі розвитку ресурсний потенціал підприємств може збільшуватися чи зменшуватися. Останнє відбувається у тих випадках, коли зменшуються власні ресурси підприємства внаслідок відтоку зайнятих, скорочення надходжень матеріальних ресурсів, вибуття основних фондів, які не компенсуються відновленням тощо.

Успішність функціонування підприємства значною мірою визначається націленістю ресурсами, їх структурою, швидкістю оновлення, ефективністю використання, рівнем розвиненості та спеціалізованість ресурсів. У масштабах підприємства ці чинники визначаються його ресурсним потенціалом. При цьому сам ресурсний потенціал формується як комбінація різних груп, наявних у підприємств, ресурсів.

Ресурсний потенціал є синтетичним показником. До складу сукупного ресурсного потенціалу входять різні види приватних потенціалів: земельний, трудовий, енергетичний, матеріальний, фінансовий, інноваційний, інвестиційний, інфраструктурний, біокліматичний, інформаційний та ін. Кожен з них має свою самостійну галузь формування, використання та розвитку. Окремі види потенціалів піддаються кількісному та якісному виміру та оцінці. До них

відносяться трудовий, матеріальний, земельний, технічний, енергетичний. Інша група приватних потенціалів може бути виміряна та оцінена лише умовно, наприклад, інфраструктурний, інституціональний та ін. Третя група потенціалів практично не подається ні кількісному, ні якісному виміру та оцінці: інноваційний, інформаційний та інші приватні ресурсних потенціалів [11, с. 85].

Сукупність усіх приватних потенціалів індивідуальних видів ресурсів, кожен з яких окремо характеризується своїми кількісними та якісними параметрами та внутрішньою структурою, у межах певної організаційної та територіальної обмеженості формує ресурсний потенціал галузі, суб'єкта господарювання чи території. Для досягнення будь-якої мети суб'єкта господарювання – поточної чи стратегічної – ресурсний потенціал повинен бути не просто механічний набір окремих видів ресурсів, а систему взаємопов'язаних оптимальних кількісних і якісних ресурсних пропорцій. Тому для формування такого ресурсного потенціалу необхідно ефективно керувати процесом його створення, оновлення, розвитку та використання.

Сучасний менеджмент вимагає формування сучасних систем управління ресурсами, що забезпечують регулювання рівня їхньої витрати для досягнення керуючим суб'єктом певних цілей.

Питання формування ресурсного потенціалу та визначення оптимальних базових ресурсних пропорцій мікроекономічних систем входять до компетенції завдань стратегічного менеджменту і можуть бути успішно вирішені лише в комплексі заходів, що забезпечують сталий та ефективний розвиток аграрного сектора в умовах нестабільного середовища його функціонування. Забезпечення стійкості економічних систем реалізується насамперед через створення компенсаційних механізмів, що дозволяють адаптувати підприємства до прогнозованих змін умов господарювання. Основним інструментом такої адаптації служить перерозподіл ресурсів та коригування ресурсних пропорцій, що реалізуються в рамках концепції тактичного управління ресурсами та використання потенціалу суб'єкта господарювання.

1.3. Показники оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

Практика показує, що сучасні підприємства, володіючи різноманітним та значним ресурсним потенціалом, використовують його недостатньо ефективно.

Нині використовують два концептуальних підходи для виявлення ефективності використання ресурсного потенціалу, використання яких дозволяє визначити можливості у процесі ділової діяльності. При цьому підприємство має забезпечувати високу ефективність функціонування за рахунок повного та раціонального використання всіх наявних у нього ресурсів. Існує декілька підходів до оцінювання ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Перший підхід заснований на ланцюжку цінностей М. Портера, до якого входить оцінка власне ресурсів і ефективності їх використання, фінансовий і порівняльний аналіз. Другий підхід базується на традиційному аналізі господарської діяльності, що часто виражається в елементарному фінансовому аналізі. Ці концептуальні підходи є базовою основою розробки науково-практичного інструментарію оцінки ресурсного потенціалу підприємства.

Комплексний підхід заснований на дослідженні господарсько-фінансової діяльності підприємства як складної економічної системи, яка складаються з окремих елементів з численними внутрішніми та зовнішніми зв'язками. Цей підхід передбачає глибоке та детальне вивчення господарсько-фінансової діяльності підприємства з метою визначення комплексного науково-методичного підходу дає можливість розробити методологічно обґрунтовану схему пошуку резервів підвищення ефективності виробництва; провести всебічну оцінку результатів господарсько-фінансову діяльність підприємства; прийняти обґрунтоване управлінське рішення [2, с. 206].

До кожного підприємства необхідно знайти індивідуальний набір методів оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу. У зв'язку з цим, доцільно в залежності від конкретних завдань на основі угруповань

конструюватимуть алгоритм розрахунку ефективності, використання ресурсного потенціалу конкретного підприємства з метою підвищення якості управління.

Ефективність використання кожного виду ресурсів у силу їх специфічні особливості оцінюються за допомогою конкретної системи показників. Основними критеріями ефективності використання ресурсного потенціалу є зростання валової продукції та прибутку. Інтегрованим критерієм ефективності використання ресурсного потенціалу має бути окупність витрат [14, с. 24].

Розкривши склад ресурсного потенціалу і описавши значущість його дослідження, слід розглянути розробку алгоритму дослідження ресурсного потенціалу організації (рис. 1.4).

Розглядаючи рис. 1.4 більш детально розкриємо етапи дослідження ресурсного потенціалу підприємства.

Рис. 1.4. Алгоритм оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.

Джерело [15,16].

Збір первинної та вторинної інформації про діяльність організації є першим етапом у дослідженні ресурсного потенціалу, у ньому укладено основні напрямки, цілі підприємства та організаційно-економічна характеристика діяльності.

На другому етапі відбувається аналіз інформації, отриманої з першого етапу дослідження, після чого виділяються показники, що задовольняють виробничу діяльність підприємства.

На третьому етапі ставиться мета визначення та доцільного використання показників оцінки ефективності компонентів ресурсного забезпечення.

Четвертий етап спрямований на аналіз результатів та оцінку ефективності використання наявних ресурсів організації. На основі даного аналізу визначаються слабкі та сильні сторони ресурсної бази суб'єкта господарювання, а також відповідні фактори, що впливають ці сторони.

Заключний п'ятий етап охоплює визначення напряму підвищення ефективності використання ресурсної бази підприємства.

Орієнтуючись на результати аналізу ефективності використання ресурсів, розробляються заходи щодо поліпшення використання ресурсного потенціалу суб'єкта господарювання. Ефективність використання всієї ресурсної бази є основою успішного функціонування будь-якого підприємства, оскільки ресурсний потенціал є матеріальною основою виробничих можливостей організацій.

На сьогоднішній день вчені-економісти не підійшли до спільної думки щодо специфіки обліку ефективності використання ресурсної бази підприємства, але зараз виділено основні підходи щодо його оцінки:

- 1) Приватний характеризується одним показником, що визначає оцінку результативного використання ресурсних можливостей.

- 2) Універсальний полягає у пошуку показника, що дозволяє докладно відобразити ефективність використання ресурсів суб'єкта господарювання, при

цьому можлива її зміна у вигляді об'єднання різної сукупності приватних показників.

3) Ситуаційний підхід розкривається у загальній (якісній) продуктивності діяльності, де головне завдання полягає у визначенні критеріїв результативності використання резервів залежно від поставленої мети за певний період виробничої діяльності. Усе це пов'язано з неможливістю формування добре обґрунтованої системи приватних показників чи якихось окремих узагальнюючих показників.

Основними критеріями оцінки потенціалу ресурсів є ефективність, стійкість та сумісність. І на рис. 1.5. наочно представлено їх значення.

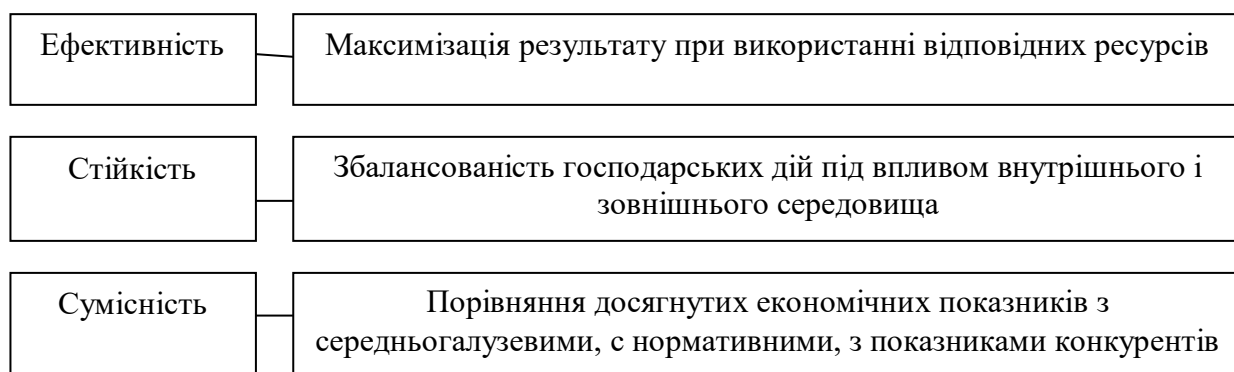

Рис. 1.5. Критерії оцінки ресурсного потенціалу підприємства.

Джерело [5, с. 125].

Важливим чинником підвищення достовірності дослідження (аналізу), оскільки для оцінки ефективності використання ресурсної бази оптимальна кількість показників та класифікаційних груп є необхідним елементом. Підтвердженням вищесказаного є дослідження методик, розроблених Г.І. Кіндрацькою [15], О.В. Єгоровою, Л.О. Дорогань-Писаренко, Ю.М. Тютюнник [12], О.П. Єлець, В.В. Беленцова [17], в ході яких було виявлено наступне:

1) Г.І. Кіндрацька у своїй методиці оцінки використання наявних ресурсів підприємства навела такі показники, які характеризують:

- кадровий потенціал підприємств, аналіз якого проводиться за допомогою обороту з прийому та вибуття персоналу, плинності та сталості кадрів;
- основні засоби організації, використання яких характеризується: коефіцієнтом зносу основних засобів; коефіцієнтом придатності основних засобів; коефіцієнтом поновлення; коефіцієнтом вибуття та інші;
- матеріальний потенціал, що аналізується коефіцієнтом використання матеріальних ресурсів та матеріаломісткістю;
- фінансовий потенціал, аналіз якого проводиться за допомогою розрахунку коефіцієнтів поточної, миттєвої ліквідності та оборотності фінансових активів [15].

2) Значення показників ефективності можуть значно змінюватись в залежності від потенціалу ресурсів, які будують методику комплексної оцінки ефективності ресурсної бази організації, розглянуту О.В. Єгоровою, Л.О. Дорогань-Писаренко, Ю.М. Тютюнник [12]. До цих показників можна зарахувати: матеріальні активи; оборотні кошти; активи; відображені у балансі; всі ресурси організації. За словами автора методики, «одним із критеріїв, який виражає ефективність кожного з перерахованих вище показників, є їхня оборотність у днях, що дозволяє отримати узагальнені характеристики тривалості виробничого циклу». Також з метою оцінки ефективності наявних ресурсів підприємства Ковальов В.В. запропонував розглянути: коефіцієнти оборотності коштів; показники ефективності основних засобів, середньорічну вартість оборотних активів та питомі річні витрати на оплату праці працівників.

3) Методологія оцінки, розроблена О.П. Єлець і В.В. Беленцова [17], розглядається у розрахунку інтегральної кількісної оцінки із застосуванням методу комплексної порівняльної оцінки фінансового стану підприємств (таксонометричного), розкривається ступінь відхилення показників підприємства від візуальної еталонної моделі. Дана методика дозволяє проводити порівняння між фактичними та нормативними значеннями, а також розглянути відхилення фактичних показників від еталонних значень. Слід

вказати, що у ній представлені в повному обсязі показники, що характеризують оцінку елементів ресурсного потенціалу.

На основі дослідження методологій оцінки ефективності використання резервів суб'єкта господарювання, розглянемо спектр показників, якими можна найбільш докладно аналізувати рівень планування та використання окремих ресурсів та ресурсного потенціалу:

1) Показники, що обґрунтовують матеріальні ресурси підприємства: динаміка оборотних активів; коефіцієнт оборотності оборотних активів тощо;

2) Коефіцієнти, що характеризують трудові ресурси організації. Розрахунок рівня: фонду робочого дня; оборот прийому; оборот з вибуття; плинності кадрів; сталості складу кадрів підприємства; резерву збільшення обсягу продукції шляхом створення додаткових робочих місць, вікового складу персоналу підприємства;

3) Коефіцієнти, що характеризують використання основних засобів підприємства: коефіцієнт придатності основних засобів; коефіцієнт придатності основних засобів; коефіцієнт оновлення; коефіцієнт вибуття та інші.

Є важливість не тільки розрахувати основні показники, які характеризують ефективність застосування наявних підприємства ресурсів, а й виявити їх значення, щоб мати потребу оцінити рівень використання ресурсних можливостей підприємства.

Отже, оцінка ефективності діяльності підприємства може включати в себе розрахунок наступних показників, формули яких наведено далі:

а) Аналіз використання основних виробничих засобів:

1) Віддача основних засобів. Це економічний показник, що характеризує рівень ефективності використання основних виробничих фондів організації:

$$K\phi = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації}}{\text{Середньорічна вартість основних засобів}} \quad (1.1)$$

2) Місткість основних засобів – показник, що показує величину вартості основних засобів, що припадають на одиницю продукції, випущену організацією:

$$K_{\text{фе}} = \frac{\text{Середньорічна вартість основних засобів}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} \quad (1.2)$$

б) Ефективність використання матеріальних ресурсів:

1) Матеріаловіддача - характеризує частку продукції, яка припадає на один карбованець вартості матеріалів:

$$M_o = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації}}{\text{Матеріальні витрати}} \quad (1.3)$$

2) Матеріаломісткість – характеризує витрати сировини та матеріалів на одиницю виробленої продукції:

$$M_e = \frac{\text{Матеріальні витрати}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} \quad (1.4)$$

в) Аналіз ефективності використання трудових ресурсів:

1) Виробіток – продуктивність праці:

$$P_p = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації}}{\text{Середньооблікова чисельність персоналу}} \quad (1.5)$$

2) Трудомісткість – кількість робочого дня, що витрачається виробництва одиниці виробленої продукції:

$$T_e = \frac{\text{Середньооблікова чисельність персоналу}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} \quad (1.6)$$

г) Аналіз ефективності використання оборотних коштів:

1) Коефіцієнт оборотності – фінансовий показник, який показує інтенсивність використання активів:

$$K_{об} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації}}{\text{Середньорічна величина оборотних активів}} \quad (1.7)$$

2) Коефіцієнт закріплення – характеризує величину оборотних активів на одиницю виручки:

$$K_{закр.} = \frac{\text{Середньорічна величина оборотних активів}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} \quad (1.8)$$

3) Рентабельність оборотних активів показує, скільки прибутку припадає на карбованець, який вкладений в оборотні активи:

$$R_{об} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації}}{\text{Середньорічна величина оборотних активів}} \quad (1.9)$$

4) Швидкість оборотності – відношення швидкості продажу товару до середнього запасу за період:

$$T_{об} = \frac{360}{K_{об}} \quad (1.10)$$

д) Аналіз рентабельності підприємства:

1) Рентабельність продажів – відсотковий вираз частки прибутку від заробленого рубля:

$$R_{\text{пр}} = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} \times 100\% \quad (1.11)$$

2) Рентабельність сукупних активів – показник, який відображає ефективність використання довгострокових активів для одержання прибутку:

$$R_{\text{са}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня вартість активів}} \times 100\% \quad (1.12)$$

3) Рентабельність власного капіталу – коефіцієнт відношення чистого доходу до сукупної вартості капіталу:

$$R_{\text{вк}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня величина власного капіталу}} \times 100\% \quad (1.13)$$

Таким чином, наведено три групи показників, що дозволяють оцінити ефективність (рентабельність) використання основних засобів, що беруть участь у проекті, оборотних коштів, необхідних для реалізації проекту та рентабельності підприємства в цілому та проекту за результатами його реалізації.

1.4. Правове регулювання формування та використання ресурсного потенціалу підприємства

Держава та ринково орієнтовані суб'єкти господарювання (бізнес-підприємницькі структури, підприємства) – не антиподи, а ділові партнери. Основою ділового партнерства є стратегічний інтерес, який полягає у створенні соціально орієнтованої ринкової економіки, практичної реалізації моделі екологічно сталого розвитку та досягненні високої якості життя, що включає, безумовно, і екологічні параметри [4, с. 14].

На сьогодні єдиним законодавчим актом, який містить норми, що регулюють порядок створення і діяльності об'єднань суб'єктів господарювання, є Господарський кодекс України.

Господарський кодекс України визначає, що підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [18].

Відповідно до ст. 62 Господарського Кодексу України підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому ГК України та іншими законами [18].

Підприємство – організаційна одиниця, що здійснює господарську діяльність, юридично, організаційно, територіально та економічно відокремлена, що включає в себе людські, фінансові, матеріальні та нематеріальні ресурси. На підприємство поширюються права та обов'язки, що випливають з його господарської діяльності, яка здійснюється на свій страх і ризик, під свою відповідальність, і яка ведеться на постійній основі [19, с. 21].

Підприємство – це економічна діяльність, що включає матеріальні та нематеріальні активи, що дозволяє здійснювати виробничу, торгову чи сервісну діяльність. Основні ресурси, що використовуються організацією – це люди (людські ресурси), гроші, матеріали, технологія та інформація, а також підприємницький талант.

Нижче наведено нормативно-правові акти які на нашу думку регулюють ресурсний потенціал підприємства.

Податковий Кодекс України [20] регулює питання оподаткування діяльності суб'єктів господарювання.

Трудові відносини на підприємстві регулюються Кодексом законів про працю [21] та іншими нормативно-правовими актами. Наприклад, Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником [22].

Митний Кодекс України [23] регулює питання митного оподаткування експортно-імпоротної діяльності суб'єктів господарювання.

Закон України «Про господарські товариства» визначає поняття та види господарських товариств, правила їх створення, діяльності, а також права і обов'язки їх учасників та засновників [24].

Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» здійснює правове регулювання всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні [25].

Закон України "Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини" регулює відносини між органами виконавчої влади, виробниками, дистриб'юторами (постачальниками) та споживачами і встановлює правовий порядок забезпечення безпечності та якості харчових продуктів, що виробляються, знаходяться в обігу, імпортуються чи експортуються [26].

Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» регулює відносини між органами виконавчої влади, операторами ринку харчових продуктів та споживачами і визначає порядок забезпечення безпечності та якості харчових продуктів, що виробляються, перебувають в обігу, ввозяться на митну територію держави та/або вивозяться з неї [27].

Для підприємств молокопереробної промисловості важливим є Закон України «Про молоко та молочні продукти» який визначає правові та організаційні основи забезпечення безпечності та якості молока і молочних продуктів для життя та здоров'я населення і довкілля під час їх виробництва,

транспортування, переробки, зберігання та реалізації, ввезення та вивезення з митної території України [28].

Закон України «Про інноваційну діяльність» визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом [29].

Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» спрямований на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення національної безпеки [30].

Підприємства використовують водні та земельні ресурси, які регулюються Водним [31] та Земельним [32] Кодексами відповідно.

Також є відповідна база щодо розвитку конкуренції та монополізму. На підтримку розвитку підприємницької діяльності в Україні, свого часу, Верховна Рада України прийняла Закони України "Про захист від недобросовісної конкуренції" [33], "Про рекламу" [34], "Про природні монополії" [35], "Про захист економічної конкуренції" [36] та інші.

Функції регулювання держава здійснює через адміністративні та економічні методи (вони ж прямі і непрямі). До адміністративних методів, насамперед, належать законодавчі та нормативні акти, що регулюють економічну діяльність. До цієї категорії належить система державних закупівель. Важливим економічним методом регуляторної ролі держави є субсидії та дотації. Широко використовуються грошово-кредитні методи впливу держави на економічну діяльність.

Сьогодні не існує однозначної відповіді на питання про те, якою має бути державна політика щодо ефективного використання ресурсного потенціалу підприємств в Україні і яка модель її реалізації.

Сьогодні Україні потрібно перейти від моделі розвитку, в якій конкурентні переваги зумовлені переважно використанням природних ресурсів, до інноваційної моделі, пріоритетами якої є технологічний рівень, кваліфікована робоча сила, економія енергії та інших видів природних ресурсів і новаторський стиль управління. За такої економічної моделі підґрунтям зростання є не сировина, а інтелект, як найкращий спосіб забезпечити підвищення продуктивності праці в усіх сферах економічної діяльності. Доцільно розвивати органічне виробництво та запроваджувати використання альтернативних джерел енергії [37, с. 125].

Ефективне державне регулювання розвитку сільських територій повинно об'єднати інтереси влади, бізнесу та суспільства. Державне регулювання розвитку сільських територій має включати методи стимулювання розвитку підприємництва на селі, зокрема пільгове кредитування, лояльну податкову систему та, найголовніше, правовий захист розвитку малого та середнього бізнесу. Державне регулювання сприятиме інвестиційно-інноваційному розвитку агроформувань за рахунок прийняття державних цільових програм розвитку сільських територій, підкріплених державними коштами як на рівні держави, так і на місцевому рівні. Такий підхід активізує підприємницьку діяльність на селі, буде стимулювати виробництво екопродукції та застосування біоенергетичних новинок. Усі вищевказані заходи сприятимуть інтеграції науки і техніки у створенні і виробництві нової продукції, впровадженні нововведень і передових технологій.

Висновки до розділу 1

Провівши дослідження ресурсного потенціалу підприємств та ефективності його використання, зробимо висновок, що немає єдиної думки на поняття ресурсного потенціалу організації. Кожен учений-економіст дає своє трактування даному поняттю. Проте можна дійти висновку про те, що ресурсний

потенціал підприємства – це наявність у підприємства всіх видів ресурсів, таких як: трудові ресурси, інформаційні ресурси, фінансові ресурси та інші, що застосовуються підприємством для здійснення своєї діяльності. На основі представлених думок вчених, було виділено власне визначення, яке полягає в наступному: ресурсний потенціал це всі наявні в розпорядженні підприємства ресурси та можливості, де складові взаємопов'язані між собою. До цих складових можна віднести трудові, фінансові, майнові ресурси.

Досліджуючи сутність ресурсного потенціалу, було підкреслено, що розрізняють багато факторів, під впливом яких знаходиться ресурсний потенціал. За місцем виникнення всі фактори можна розділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні чинники впливають на організацію ззовні, а внутрішні чинники ставляться ті, які впливають структуру підприємства міста і визначають його потенціал зсередини.

На сучасному етапі дослідники не дійшли до спільної думки про специфіку обліку ефективності застосування потенціалу, але можна виділити основні підходи щодо його оцінки: приватний, універсальний, ситуаційний. Для визначення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства нині застосовується розрахунок кількох показників.

Регулювання ресурсного потенціалу держава здійснює Кодексами та іншими нормативно-правовими актами. Сьогодні не існує однозначної відповіді на питання про те, якою має бути державна політика щодо ефективного використання ресурсного потенціалу підприємств в Україні і яка модель її реалізації.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТДВ ЗОЛОТОНІСЬКИЙ МАСЛОРОБНИЙ КОМБІНА

2.1. Історія створення та розвитку підприємства

Товариство з додатковою відповідальністю «Золотоніський маслоробний комбінат», це одне з найкращих підприємств молокопереробної промисловості України, яке постійно вдосконалює технології з виробництва молочних продуктів. Знання молодих спеціалістів у поєднанні із досвідом молочного виробництва дозволило розробити власну, «особливу» технологію виробництва сухих молочних сумішей та масла.

Молочна продукція «Золотоніського маслоробного комбінату» під торговими марками «Славія», «Златокрай», «Пирятин» користується популярністю не тільки в Україні, але й за її межами. Наприклад суха сироватка та молоко експортуються: в Африку, Пакистан, Японію, Голландію, Китай, Індонезію, Німеччину тощо [38].

«Золотоніський маслоробний комбінат» був збудований в 1932 році. На той час підприємство виробляло лише вершкове масло (400 кг на добу), справжній розквіт був у 70-ті роки. Підприємство розташовано на околиці міста Золотоноша, в екологічно чистій місцевості.

З 2000 року Золотоніський маслоробний комбінат входить до складу Групи компаній «Молочний альянс» і є одним із його провідних підприємств. За період з 2006 року, коли підприємство було репрофільовано на випуск твердих сирів, капітальні інвестиції Групи в розвиток виробництва склали більше 80 млн. грн. У 2006 році на підприємстві встановили нову технологічну лінію для виробництва твердих сирів, тому на сьогодні «Золотоніський маслоробний

комбінат» — це високорозвинене підприємство з повністю автоматизованим процесом.

В холдингу «Молочний альянс» Золотоніський маслоробний комбінат — це основне підприємство-експортер, що має право експортувати всі види своєї продукції. У січні 2016 року підприємство отримало дозвіл на експорт своєї продукції до країн ЄС. Для цього потрібно було пройти безліч перевірок і комісій щодо якості продукції та безпечних умов її виробництва.

Чітке дотримання пріоритетів, визначених на початку діяльності підприємства з прицілом на майбутнє, обумовило успішний розвиток протягом усіх років, а саме: турботою про здоров'я своїх споживачів, натуральністю та високою якістю продукції, а також постійним оновленням технологічних процесів і обладнання.

Проектна потужність ТДВ «Золотоніський маслокомбінат» на добу:

- 480 тонн молока;
- 27 тонн сиру твердого;
- 30 тонн сухого молока та сухої сироватки;
- 16 тонн вершкового масла.

Асортимент продукції:

- сири тверді різних форматів («Вершковий» 50%, «Сметанковий» 50%, «Звенигородський» 50%, «Мармуровий» 50%, «Пошехонський класичний» 45%, «Голландський класичний» 45%, «Золотоноша» 45%, «Сентименталь» 45%, «Гауда» 45%, «Мааздам» 45%);
- сири тверді різних форматів з наповнювачами («Горіховий з фенугреком, зі смаком та ароматом грецького горіха» 50%);
- сири тверді різних форматів ароматизовані («Горіховий» зі смаком та ароматом волоського горіха» 50%, «Король Гурман» 50%, «Князь Ігорь» 50%, «Топліні» 50%, «Левове серце» 50%, «Маркіз де Чіз» 50%);
- сухі молочні продукти (Сухе цільне молоко, Сухе знежирене молоко, Суха молочна сироватка демінералізована D-40, Суха молочна сироватка

демінералізована D-50, Суха молочна сироватка демінералізована D-60, Суха молочна сироватка демінералізована D-70, Суха молочна сироватка демінералізована D-90);

– білково-жировий продукт («Вершковий» 50%, «Сметанковий» 50%, «Руський» 50%, «Король Гурман» 50%, «Маркіз де Чіз» 50%, «Нижний» 50%, «Левове серце» 50%, «Топліні» 50%, «Мармуровий» 50%, «Горіховий з фенугреком, зі смаком та ароматом, грецького горіха» 50%, «Голландія» 45%, «Гауда» 45%);

– сири м'які вагові та фасовані (Сир м'який «Адигейський» ТМ «Яготинське», Сир м'який «Бринза» ТМ «Яготинське», Сир м'який «Любительський» ТМ «Яготинське»);

– масло солодковершкове (Масло солодковершкове «Екстра» 82,5 % (моноліт), Масло солодковершкове «Селянське» 73% (моноліт), Масло солодковершкове «Селянське» 73 % (фас. 200 гр), Масло солодковершкове «Екстра» 82,5 % (фас. 200 гр), Масло солодковершкове «Селянське» 73 % (фас. 500 гр), Масло солодковершкове «Екстра» 82,5 % (фас. 500 гр).

На ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» впроваджена та сертифікована інтегрована система управління безпекою харчових продуктів з метою гарантії виробництва безпечних та якісних продуктів харчування. Система безпеки відповідає вимогам стандарту ДСТУ ISO 22000:2019 (ISO 22000:2018), який підтверджується сертифікатом виданим ДП «Черкасистандартметрологія», після проведення оглядового аудиту.

У 2020 році Золотоніський маслоробний комбінат пройшов міжнародний сертифікаційний аудит за системою управління безпекою харчових продуктів згідно вимог FSSC 22000 версія 5.

ТОВ Центр сертифікації «Халяль Глобал Юкрейн», Kascert international підтверджує, що ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» виробляє молочні продукти, які відповідають вимогам HALAL.

2.2. Аналіз господарської діяльності підприємства

Аналіз господарської діяльності – комплексне вивчення результатів практичної роботи підприємств за певний період, оцінка ефективності діяльності з метою виявлення резервів та визначення шляхів підвищення ефективності його діяльності.

Найважливішими для аналізу господарської діяльності є статті активу балансу – основний капітал і оборотні активи (готівка, матеріально-виробничі запаси, дебіторська заборгованість – короткострокова і довгострокова), а також витрати підприємства.

Метою аналізу господарської діяльності підприємства є системне оцінювання господарської діяльності підприємств, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних (основних засобів та оборотних активів), трудових і фінансових ресурсів та витрат підприємства.

Основним джерелом інформації для проведення аналізу господарської діяльності підприємства стала фінансова звітність підприємства за 2020-2022 роки.

Аналіз господарської діяльності підприємства розпочнемо з аналізу основних засобів підприємства динаміка і структура яких наведена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Динаміка структури основних засобів (за залишковою вартістю) на ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат»
за 2020-2022 роки**

Групи основних засобів	Значення показника, на кінець періоду						Абсолютне відхилення,		Відносне відхилення, %		Відхилення по структурі ОЗ	
	2020		2021		2022		тис. грн.		2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	2021 до 2020	2022 до 2021				
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>
1. Виробничого призначення:	145986	98,15	143048	98,14	131664	98,08	-2938	-11384	-2,01	-7,96	0,00	-0,06
будівлі та споруди	48296	32,47	45754	31,39	56769	42,29	-2542	11015	-5,26	24,07	-1,08	10,90
машини та обладнання	49814	33,49	56215	38,57	49333	36,75	6401	-6882	12,85	-12,24	5,08	-1,82
транспортні засоби	4770	3,21	3670	2,52	2886	2,15	-1100	-784	-23,06	-21,36	-0,69	-0,37
земельні ділянки	1638	1,10	1269	0,87	864	0,64	-369	-405	0	0	-0,23	-0,23
інші	41468	27,88	36140	24,80	21812	16,25	-5328	-14328	-12,85	-39,65	-3,08	-8,55
2. Невиробничого призначення:	2754,00	1,85	2706,00	1,86	2571,00	1,92	-48,00	-135,00	0,00	-4,99	0,00	0,06
будівлі та споруди	2661,00	1,79	2554,00	1,75	2447,00	1,82	-107,00	-107,00	0,00	-4,19	-0,04	0,07
машини та обладнання	9,00	0,01	6,00	0,00	4,00	0,00	-3,00	-2,00	0,00	-33,33	0,00	0,00
транспортні засоби	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
земельні ділянки	0,00	0,00	88,00	0,06	88,00	0,07	88,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,01
інвестиційна нерухомість	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
інші	84,00	0,06	58,00	0,04	32,00	0,02	-26,00	-26,00	0,00	-44,83	-0,02	-0,02
Усього	148740	100,00	145754	100,00	134235	100,00	-2986	-11519	-2,01	-7,90	0,00	0,00

Джерело: Складено та розроблено автором на основі регулярної інформації про основні засоби емітента (за залишковою вартістю)

За даними таблиці 2.1, можна побачити, що на підприємстві використовуються основні засоби майже тільки виробничого призначення. Найбільшу питому вагу у 2020-2022 роках машини та обладнання, їх питома вага у 2020 році складає – 33,49%, у 2021 році – 38,57% і у 2022 році – 36,75%. З кожним досліджуваним роком спостерігаються зміни питоми ваги машин та обладнання у загальній структурі основних засобів у 2021 році на 12,85%, та у 2022 році на - 12,24% до 2021 року.

Друге місце у структурі основних засобів за аналізований період займають будівлі та споруди, їх питома вага у 2020 році складає – 32,47%, у 2021 році – 31,39% і у 2022 році – 42,29%.

Третє місце у структурі основних засобів у 2020-2022 роках займають інші основні засоби. Їх питома вага у 2020 році складає 27,88%, у 2021 році – 24,80% і у 2022 році – 16,25%. Спостерігається зменшення як питоми ваги, так і вартості інших основних засобів.

Наочно структура основних засобів підприємства за 2020-2022 роки представлена на рис. 2.1.

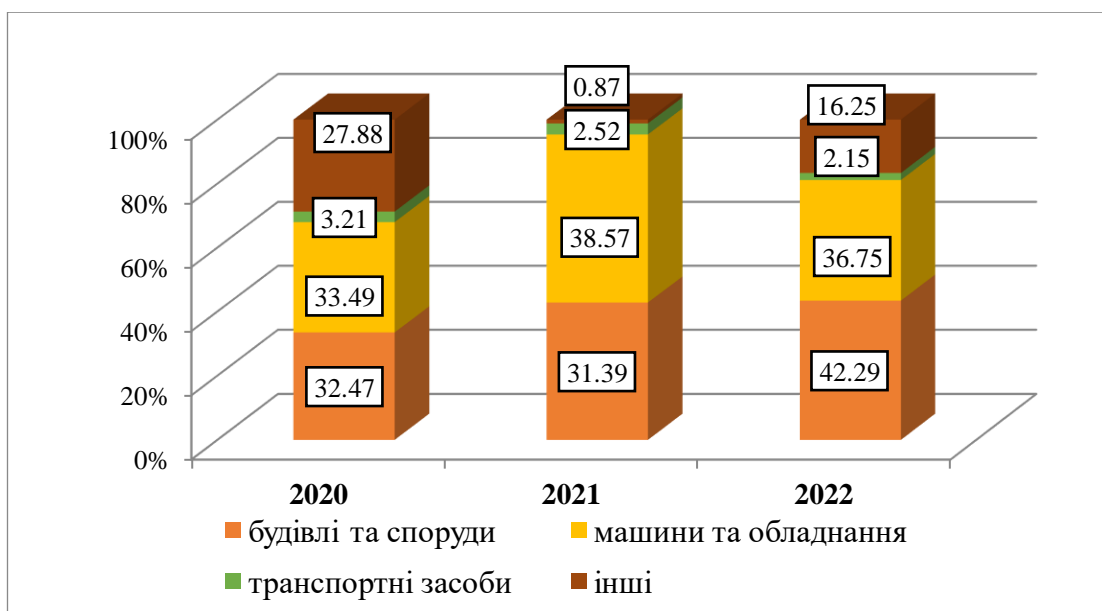

Рис. 2.1. Структура основних засобів ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки.

Джерело: Складено автором на основі регулярної інформації про основні засоби емітента (за залишковою вартістю)

На рисунку 2.1 ми можемо побачити, що інші основні засоби мали тенденцію до зменшення протягом 2020-2022 років, так само як і транспортні засоби. За рахунок цього, будівлі та споруди збільшились.

Проаналізувавши обсяги, динаміку та структуру основних засобів на ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» необхідно також провести оцінку стану та ефективності використання основних засобів на ньому. Для цього спочатку потрібно розглянути їх технічний стан та визначити рівень зношеності.

Для оцінки технічного стану основних засобів визначаються коефіцієнти придатності та зношеності (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Показники технічного стану основних засобів ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Показник	Нормативне значення	Значення показника			Абсолютне відхилення	
		2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт зносу ОЗ	<0,5	0,48	0,53	0,58	0,04	0,05
Коефіцієнт придатності	>0,5	0,52	0,47	0,42	-0,04	-0,05

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

За даними таблиці 2.2 можна побачити, що основні засоби зношені. За період з 2020 по 2022 рік коефіцієнт зносу збільшувався з 0,48 у 2020 році до 0,58 у 2022 році. Це говорить про те, що підприємство не вчасно оновлює свої основні засоби. За період з 2020 по 2022 рік коефіцієнт придатності основних засобів зменшувався з 0,52 до 0,42.

Співвідношення коефіцієнтів придатності та зносу основних засобів представлено на рис. 2.2.

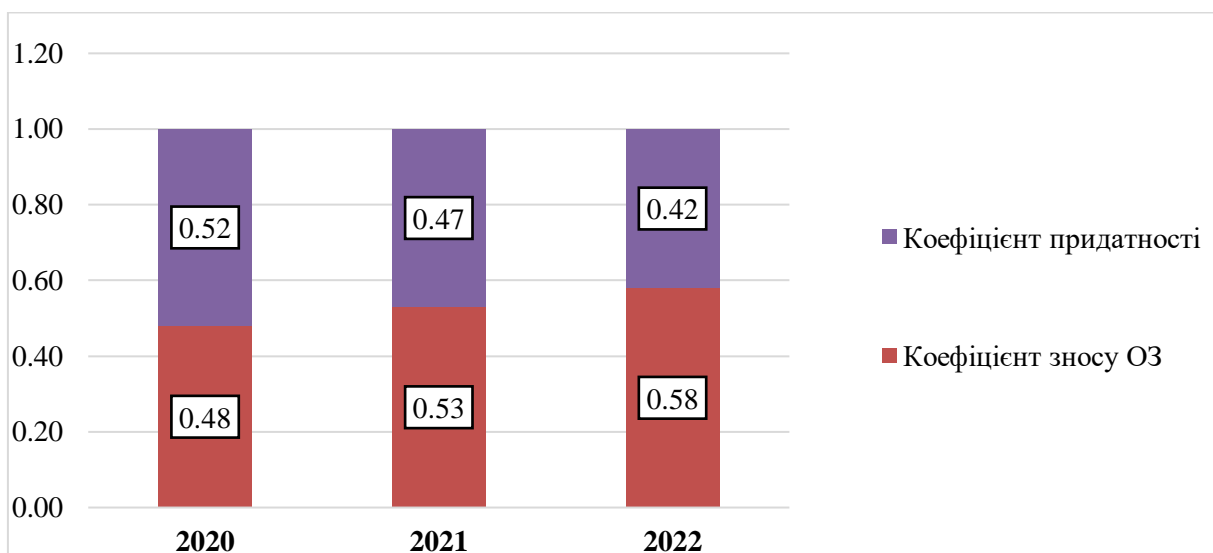

Рис. 2.2 Співвідношення коефіцієнтів придатності та зносу основних засобів ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Оборотні кошти більш ліквідні, ніж основні засоби. За умов звичайної господарської діяльності вони безперервно здійснюють кругообіг, знаходячись на стадії виробництва, то у сфері обігу, змінюючи при цьому свою форму у відносно короткий термін.

Вивчення структури оборотних коштів має важливе значення для розробки шляхів покращення їх використання. Аналізуючи структуру оборотних коштів, можна виявити резерви удосконалення виробництва, економії сировини і матеріальних ресурсів, прискорення обертання оборотного капіталу заводу.

Динаміка і структура оборотних коштів на ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки представлена в таблиці 2.3.

У 2020-2022 роках найбільшу питому вагу у загальній структурі оборотних коштів займає готова продукція, її частка у 2020 році складала 40,94%, у 2021 році – 31,49%. У 2022 її частка у загальній структурі оборотних засобів зменшилася до 19,19%.

Друге місце у структурі оборотних коштів підприємства у 2020-2022 роках займають рахунки в банках, їх частка у 2020 році становила 28,68%, у 2021 році – 10,78 % і у 2022 році 21,61%.

Таблиця 2.3.

Динаміка структури оборотних коштів на ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Показники	Значення показника						Абсолютне відхилення,		Відносне відхилення, %	
	2020		2021		2022		тис. грн.		2021 до 2020	2022 до 2021
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	2021 до 2020	2022 до 2021		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Запаси:	272096	46,60	168606	39,82	242003	23,18	-103490	73397	-38,03	43,53
- виробничі запаси	25425	4,35	27536	6,50	34260	3,28	2111	6724	8,30	24,42
- незавершене виробництво	7171	1,23	7404	1,75	7087	0,68	233	-317	3,25	-4,28
- готова продукція	239038	40,94	133318	31,49	200354	19,19	-105720	67036	-44,23	50,28
- товари	462	0,08	348	0,08	301	0,03	-114	-47	-24,68	-13,51
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	40426	6,92	28723	6,78	45726	4,38	-11703	17003	-28,95	59,20
Дебіторська заборгованість за розрахунками:										
- з бюджетом	5819	1,00	63876	15,09	56671	5,43	58057	-7205	997,71	-11,28
- у тому числі з податку на прибуток	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0,00	0,00
- за виданими авансами	3009	0,52	6169	1,46	13324	1,28	3160	7155	105,02	115,98
- із внутрішніх розрахунків	3692	0,63	107753	25,45	458039	43,87	104061	350286	2818,55	325,08
Інша поточна дебіторська заборгованість	1445	0,25	1047	0,25	412	0,04	-398	-635	-27,54	-60,65
Грошові кошти та їх еквіваленти:										
- готівка	10	0,00	10	0,00	10	0,00	0	0	0,00	0,00
- рахунки в банках	167471	28,68	45649	10,78	225594	21,61	-121822	179945	-72,74	394,19
Витрати майбутніх періодів	203	0,03	176	0,04	188	0,02	-27	12	-13,30	6,82
Інші оборотні активи	693	0,12	1377	0,33	2030	0,19	684	653	98,70	47,42
Усього	583886	100,0	423402	100,00	1044012	100,00	-160484	620610	-27,49	146,58

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Третє місце у структурі оборотних коштів у 2020-2022 роках займає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. У 2020 році становила 6,92%, а у 2022 році - 4,38%.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом у 2022 році зменшилась порівняно з 2020 роком, тобто зменшилась дебіторська заборгованість фінансових і податкових органів, а також переплата за податками, зборами та іншими платежами до бюджету.

Дебіторська заборгованість за виданими авансами у 2021 році збільшилась на 3160 тис. грн. порівняно з 2020 роком, тобто збільшилась сума авансів, наданих іншим підприємствам у рахунок наступних платежів. У 2022 році збільшилась та становила 13324 тис. грн.

Дебіторська заборгованість за нарахованими доходами відсутня, отже підприємство не одержує проценти і роялті.

Інша поточна заборгованість у 2021 році зменшилась на 398 тис. грн., це означає, що зменшилась заборгованість підзвітних осіб, заборгованість за претензіями, заборгованість з відшкодування нанесених збитків. У 2022 році порівняно з 2021 роком вона зменшилась на 60,65%, та на кінець року становила 412 тис. грн.

Витрати майбутніх періодів у 2021 році порівняно з 2020 роком зменшились на 27 тис. грн або на 13,30%, що може бути пов'язано із зменшенням витрат на підготовку і освоєння нових видів продукції, витрат на оплату телефонних послуг, передплати періодичних видань. У 2022 році порівняно з 2021 роком витрати майбутніх періодів збільшилися на 12 тис. грн та становлять 188 тис. грн.

Інші оборотні активи зросли з 693 тис. грн., до 2030 тис. грн. протягом 2020-2022 років.

Оборотні кошти у 2021 році зменшились на 27,49% порівняно з 2020 роком, а у 2022 році – збільшилися на 620610 тис. грн. та становлять 1044012 тис. грн.

Структура оборотних коштів підприємства за 2020-2022 роки представлена на рис. 2.3.

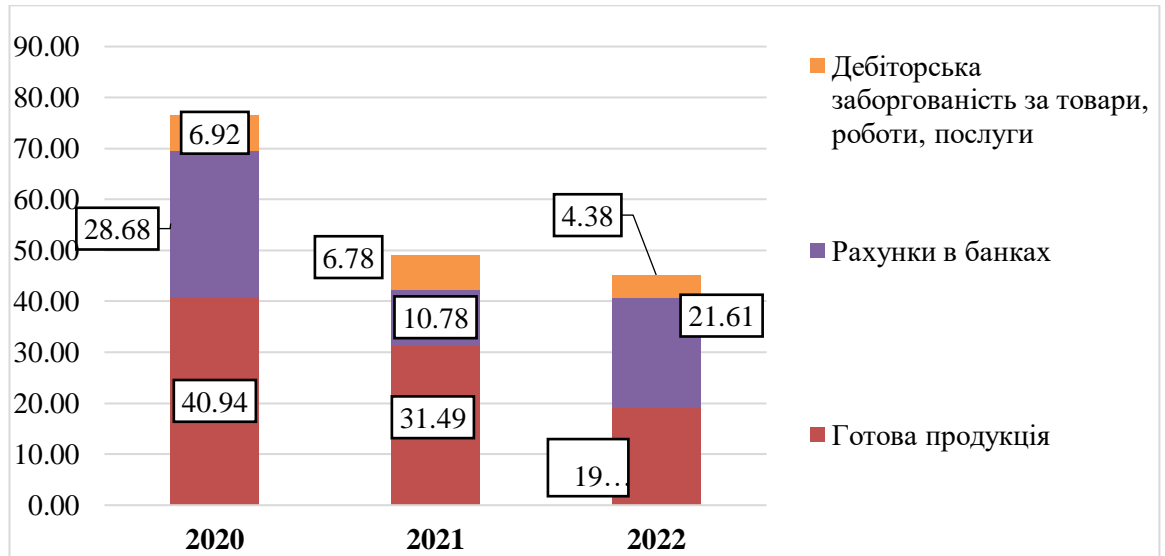

Рис. 2.3. Структура оборотних коштів ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Далі проаналізуємо динаміку та структуру витрати підприємства в цілому та окремо операційних витрат.

Динаміку структури витрат ТДВ «Золотоніський наведено маслоробний комбінат» за 2020-2022 у таблиці 2.4.

З таблиці 2.4 можна зазначити, що найбільшу питому вагу за аналізований період займає собівартість реалізованої продукції – більше 80%. Абсолютне значення якої у 2021 році порівняно з 2020 роком збільшилось на 228866 тис. грн або 25,67%, а у 2022 році проти 2021 року зменшилось на 143400 тис. грн або 12,80%.

Витрати на збут протягом досліджуваних років збільшились. У 2021 році на 29,68% порівняно з 2020 роком, у 2022 році зросли на 60,99% проти 2021 року. Причиною цього може бути збільшення витрат на пакувальні матеріали, або витрат на рекламу та дослідження ринку, чи витрат на транспортування.

Таблиця 2.4

Динаміка структури витрат ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2021 до 2020			Відхилення 2022 до 2022		
	сума, тис. грн.	пит. вага, %	сума, тис. грн.	пит. вага, %	сума, тис. грн.	пит. вага, %	абсол., тис. грн.	віднос., %	пунк- в струк- ри	абсол., тис. грн.	віднос., %	пунк- в струк- ри
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Собівартість реалізованої продукції	891411	85,48	1120277	92,71	976877	86,92	228866	25,67	7,23	-143400	-12,80	-5,79
Адміністративні витрати	18028	1,73	19352	1,60	21172	1,88	1324	7,34	-0,13	1820	9,40	0,28
Витрати на збут	24906	2,39	32298	2,67	51996	4,63	7392	29,68	0,28	19698	60,99	1,95
Інші операційні витрати	21903	2,10	18819	1,56	54583	4,86	-3084	-14,08	-0,54	35764	190,04	3,30
Фінансові витрати	29100	2,79	17612	1,46	19254	1,71	-11488	-39,48	-1,33	1642	9,32	0,26
Втрати від участі в капіталі	0	0,0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0,00	0
Інші витрати	57508	5,51	1	0,00	18	0,00	-57507	-100,00	-5,51	17	1700,00	0,00
Разом	1042856	100	1208359	100	1123900	100	165503	15,87	X	-84459	-6,99	X

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Адміністративні витрати у загальній структурі витрат підприємства у 2020 році займали 1,73. У 2022 році збільшились на 9,40% порівняно з 2021 роком, причиною цього може бути збільшення організаційних витрат.

Інші операційні витрати у структурі загальних витрат за 2021-2022 роки становили менше 4%. У 2021 році вони зменшилися на 3084 тис. грн або на 14,08% порівняно з 2020 роком, причиною цього може бути зменшення витрат на собівартості реалізованих виробничих запасів та втрат від знецінення запасів, що зберігаються на складах. У 2022 році збільшились на 35764 тис. грн або на 190,04% витрат.

Фінансові витрати протягом 2020-2022 років не мали постійної динаміки. У 2022 році збільшились на 1642 тис. грн або на 9,32% порівняно з 2021 роком, причиною цього може бути збільшення відсотків за користування короткостроковими і довгостроковими позиками банків.

Втрати від участі в капіталі відсутні, тобто відсутній збиток, понесений у зв'язку з інвестиціями в асоційовані, дочірні або спільні підприємства.

Інші витрати у загальній структурі витрат займали незначну частку. У 2021 році зменшилися на 57507 порівняно з 2020 роком, причиною цього може бути зменшення собівартості реалізації фінансових інвестицій та необоротних активів, а у 2022 році збільшились на 17 тис. грн. порівняно з 2021 роком.

За 2020-2022 роки загальна сума всіх витрат підприємства не мали стабільної динаміки. У 2021 році вони збільшилась на 165503 тис. грн. порівняно з 2020 роком, у 2022 році зменшилися на 84459 тис. грн.

Структура витрат підприємства за 2020-2022 роки представлена на рис. 2.4.

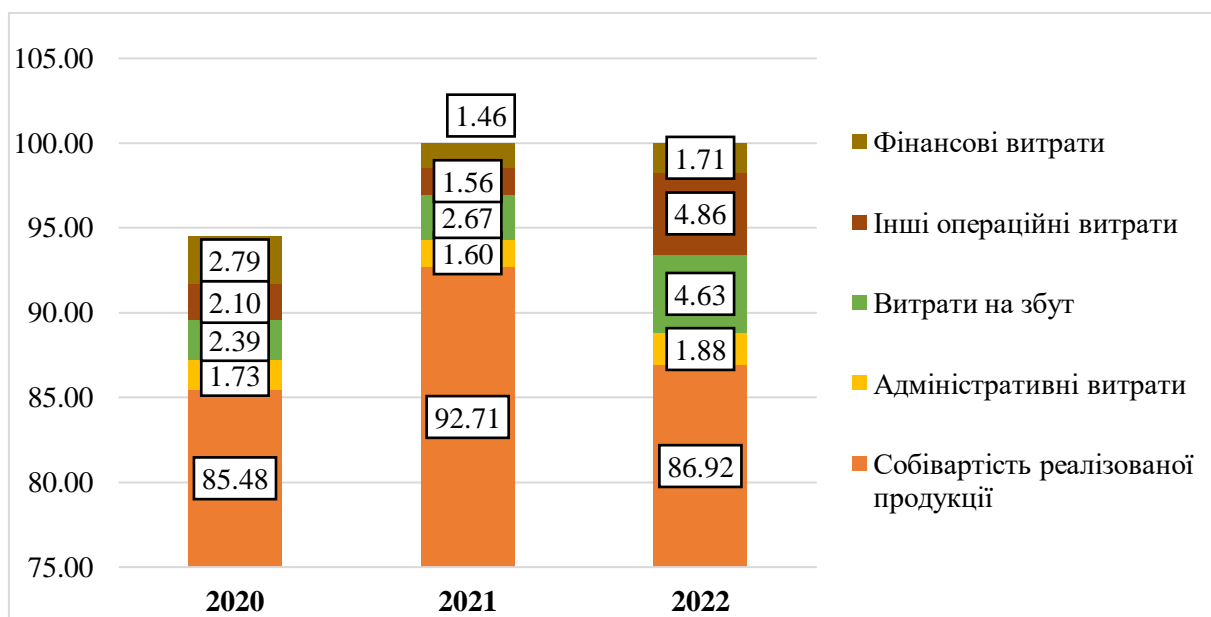

Рис. 2.4. Структура витрат ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Динаміка і структура операційних витрат ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки представлена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка структури операційних витрат ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2021 до 2020			Відхилення 2022 до 2021		
	сума, тис. грн.	пит. вага, %	сума, тис. грн.	пит. вага, %	сума, тис. грн.	пит. вага, %	абсол., тис. грн.	віднос., %	пунк-в струк- ри	абсол., тис. грн.	віднос., %	пунк-в струк- ри
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Матеріальні затрати	880717	85,54	916854	85,87	987307	84,96	36137	4,10	0,34	70453	7,68	-0,91
Витрати на оплату праці	69350	6,74	70659	6,62	70046	6,03	1309	1,89	-0,12	-613	-0,87	-0,59
Відрахування на соціальні заходи	14994	1,46	15901	1,49	15417	1,33	907	6,05	0,03	-484	-3,04	-0,16
Амортизація	24442	2,37	26554	2,49	25138	2,16	2112	8,64	0,11	-1416	-5,33	-0,32
Інші операційні витрати	40149	3,90	37727	3,53	64191	5,52	-2422	-6,03	-0,37	26464	70,15	1,99
Разом	1029652	100,00	1067695	100,00	1162099	100,00	38043	3,69	X	94404	8,84	X

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

З таблиці 2.5 та рис. 2.5 можна зробити висновок, що найбільшу питому вагу у структурі операційних витрат займають матеріальні затрати, тобто витрати на сировину і матеріали, паливо та електроенергію. Другу позицію займають фінансові витрати. Третю позицію займають інші операційні витрати.

Структура операційних витрат підприємства за 2020-2022 роки представлена на рис. 2.5.

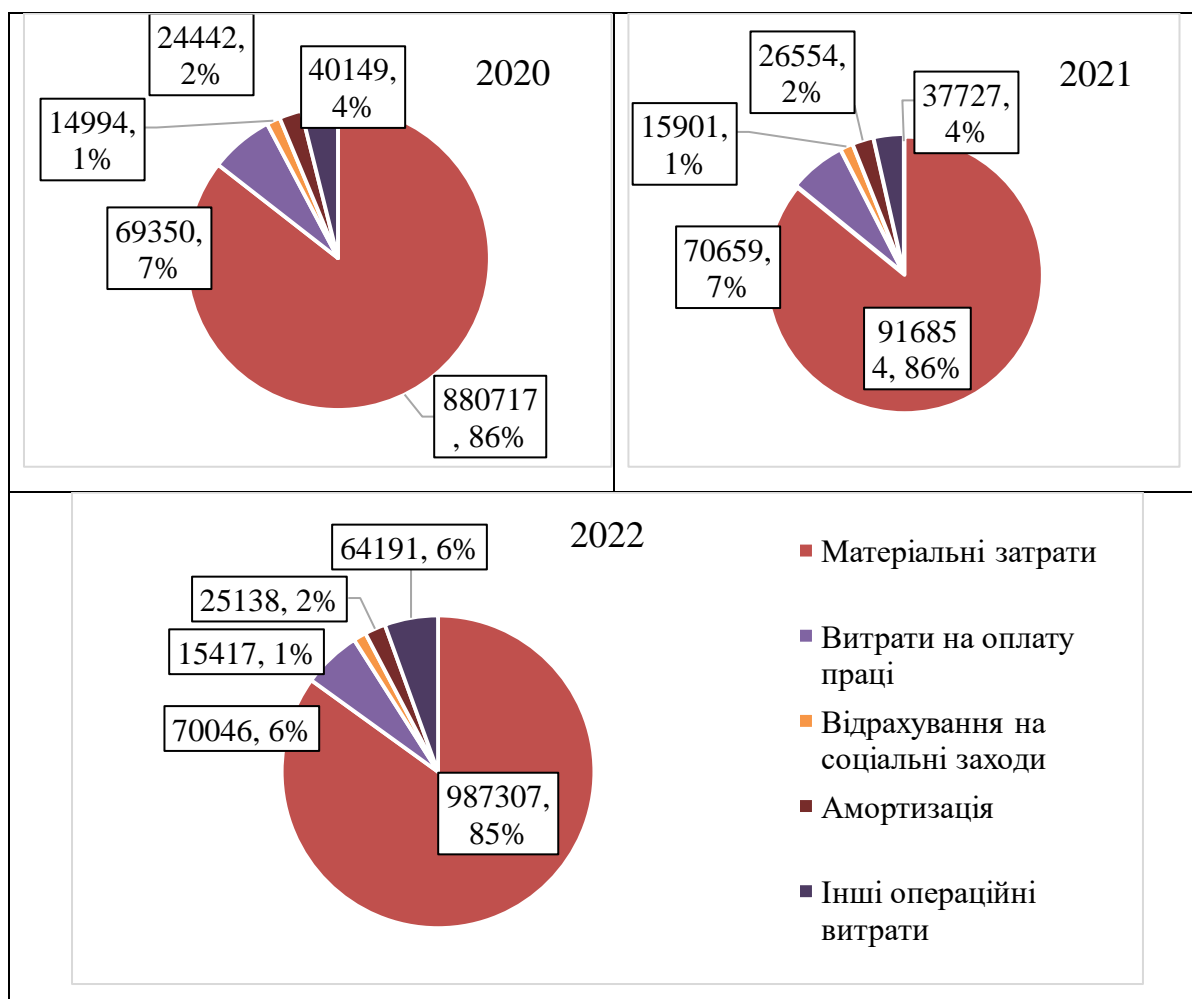

Рис. 2.5. Структура операційних витрат ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки.

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Загальний обсяг операційних витрат на ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» у 2021 році порівняно з 2020 роком зріс на 38030 тис. грн або на 3,69%. У 2022 році збільшився на 94404 тис. грн або на 8,84%. Матеріальні затрати у 2022 році збільшилися на 70453 або на 7,68% порівняно з 2021 роком. Витрати на оплату праці протягом 2020-2022 зросли з 69350 тис. грн. до 70046 тис. грн. Відрахування на соціальні заходи зменшилися з 15901 тис. грн. у 2021 році до 15901 тис. грн. у 2022 році. У 2022 році амортизація зменшилась на 5,33% порівняно з 2021 роком. грн. Інші операційні витрати зменшилися у 2021 році на 6,03%, , та у 2022 році становили 25138 тис. грн.

2.3. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства

Основні фінансові результати діяльності підприємства визначаються наступним чином.

Чистий дохід від реалізації продукції розраховується як різниця між доходом від реалізації продукції та відповідними податками, зборами тощо. Останніми є податок на додану вартість, акцизний збір.

Економічна категорія валовий прибуток розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції і собівартістю реалізованої продукції.

Фінансовий результат від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку, іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Фінансовий результат до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків) за мінусом фінансових та інших витрат.

У статті «Прибуток відображаються відповідно прибуток або збиток від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації.

Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, витрат (доходу) з податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування.

Чистий прибуток – це підсумковий результат діяльності підприємства, показник абсолютного ефекту його роботи.

Таблиця 2.6

Динаміки фінансових результатів підприємства

№ з/п	Показники	Роки			Відхилення 2021 до 2020		Відхилення 2022 до 2021	
		2020	2021	2022	абсол	відн. %	абсол	відн. %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	999229	1167032	1165371	167803	16,79	-1661	-0,14
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	891411	1120277	976877	228866	25,67	-143400	-12,80
3	Валовий прибуток (збиток)	107818	46755	188494	-61063	-56,64	141739	303,15
4	Інші операційні доходи	57440	8608	106845	-48832	-85,01	98237	1141,23
5	Адміністративні витрати	18028	19352	21172	1324	7,34	1820	9,40
6	Витрати на збут	24906	32298	51996	7392	29,68	19698	60,99
7	Інші операційні витрати	21903	18819	54583	-3084	-14,08	35764	190,04
8	Фінансовий результат від операційної діяльності прибуток/збиток	100421	15106	167588	-85315	-84,96	152482	1009,41
9	Інші фінансові доходи	1364	1165	511	-199	-14,59	-654	-56,14
10	Інші доходи	56342	316	146	-56026	-99,44	-170	-53,80
11	Фінансові витрати	29100	17612	19254	-11488	-39,48	1642	9,32
12	Інші витрати	57508	1	18	-57507	-100,00	17	1700,00
13	Фінансовий результат до оподаткування: Прибуток/збиток	71519	31238	148973	-40281	-56,32	117735	376,90
14	Чистий фінансовий результат: Прибуток/збиток	71519	31238	127877	-40281	-56,32	96639	309,36

Джерело: Складено та розроблено автором на основі регулярної інформації

Чистий дохід (виручка) у 2021 році збільшився на 16,79%, а у 2022 році зменшився та становить 116537 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції не мала постійної динаміки. У 2020 році – 891411 тис. грн., у 2021 – 1120227 тис. грн., та у 2022 зменшилась на 12,80%. Валовий прибуток спочатку зменшився на 56,64% у 2021 році, а у 2022 році становив 188494 тис. грн. Дохід від участі в капіталі та витрати з податку на прибуток відсутні.

Фінансовий результат від операційної діяльності у 2021 році зменшився на 85315 тис. грн, порівняно з 2020 роком, у 2022 році становить 167588 тис. грн. Фінансові витрати зменшились з 29100 тис. грн. (2020 рік) до 17612 (2021 рік), але у 2022 році збільшились на 9,32%.

Аналіз фінансової стійкості ґрунтується в основному на відносних показниках – фінансово-економічних коефіцієнтах, які розраховуються як співвідношення абсолютних показників активу і пасиву балансу (звіту про фінансовий стан).

Таблиця 2.7

Відносні показники оцінювання фінансової стійкості підприємства

№ з/п	Показник	2020	2021	2022	Відхилення	
					2021 до 2020	2022 до 2022
1	2	3	4	5	6	7
<i>Показники структури джерел формування капіталу</i>						
1.1.	Коефіцієнт фінансової автономії	0,18	0,18	0,19	0,00	0,02
1.2.	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,82	0,82	0,81	0,00	-0,02
1.3.	Коефіцієнт фінансового ризику	4,55	4,60	4,13	0,05	-0,47
1.4.	Коефіцієнт фінансової стабільності	0,22	0,22	0,24	0,00	0,02
1.5.	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,38	0,37	0,34	-0,01	-0,03

продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7
1.6.	Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	0,13	0,13	0,13	-0,01	0,00
1.7.	Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,87	0,87	0,87	0,01	0,00
1.8.	Коефіцієнт страхування бізнесу	0,0009	0,001	0,0006	0,0002	-0,0006
1.9.	Коефіцієнт страхування власного капіталу	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
1.10.	Коефіцієнт страхування зареєстрованого (пайового) капіталу	0,15	0,15	0,15	0,00	0,00
<i>Показники стану оборотних активів</i>						
2.1.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,16	-0,45	0,41	-0,28	0,86
2.2.	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	-0,04	-0,11	0,09	-0,07	0,20
2.3.	Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	-0,08	-0,27	0,39	-0,19	0,66
2.4.	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	-7,78	-1,00	2,37	6,78	3,38
<i>Показники стану основного капіталу</i>						
3.1.	Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,37	0,54	0,32	0,18	-0,23
3.2.	Коефіцієнт реальної вартості ОЗ	0,19	0,25	0,11	0,05	-0,14
3.3.	Коефіцієнт нагромадження амортизації	0,48	0,53	0,58	0,04	0,05
3.4.	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	3,78	2,87	7,75	-0,90	4,88

Джерело: Складено та розроблено автором на основі регулярної інформації

Результати виконаних розрахунків (табл. 2.7) показують, що значення коефіцієнта фінансової автономії у 2022 році становить 0,19. Це на 0,02 більше порівняно з попередніми роками. Нормативне значення має дорівнювати або бути більше 0,5. Підприємство не є фінансово стійким і незалежним від зовнішніх кредиторів.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу відповідно зменшився з 0,82 у 2021 році до 0,81 у 2022 році, але оптимальне значення має бути менше 0,5. Отже можна сказати, підприємство має високий рівень фінансової залежності від кредиторів.

За коефіцієнтом фінансового ризику в 2020 році на 1 грн власного капіталу припадало 4,55 коп. позикового капіталу, а в 2021 – 4,60 коп, та у 2022 році – 4,13 коп. Нормативне значення має бути меншим 1, отже є високий ризик вкладення капіталу в це підприємство.

Відповідно значення коефіцієнта фінансової стабільності показує, що в 2020 та 2021 роках власний капітал становив 0,22, а в 2022 році – 0,24. Нормативне значення має бути більше 1, а отже, підприємство має низький рівень фінансової стійкості та відносно залежне від зовнішніх джерел фінансування.

Зменшення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів з 0,37 (2021 рік) до 0,34 (2022 рік) показує зменшення залежності підприємства від довгострокових зовнішніх джерел фінансування.

Значення коефіцієнтів довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень незмінні протягом 2020-2022 років.

Коефіцієнт страхування власного капіталу протягом 2020-2021 років був незмінним – 0,01. Теж саме можна сказати і про коефіцієнт страхування зареєстрованого (пайового) капіталу – упродовж 2020-2022 років цей показник становив 0,15.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу у 2021 році становив -0,45 та збільшився на 0,86 у 2022 році, що є позитивним явищем. Чим вище значення

показника, тим підприємство має більше можливостей фінансового забезпечення виробничої та інших видів діяльності, проведення розрахунків з кредиторами.

Коефіцієнтів забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами у 2021 становить -0,11. У 2022 році цей коефіцієнт збільшився на 0,20 і становить 0,09, що є позитивним явищем, проте структура балансу досі залишається незадовільною, а підприємство – неплатоспроможним.

Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами характеризує рівень достатності власних оборотних коштів для формування запасів підприємства. Стійким вважається фінансовий стан підприємства за значення цього коефіцієнта більше 0,5. У 2022 році цей коефіцієнт становить 0,39.

Значення коефіцієнта маневреності власних оборотних коштів у 2021 році збільшився на 6,78, а у 2022 році становить 2,37, що є позитивним явищем.

Коефіцієнт майна виробничого призначення у 2021 році збільшився на 0,18, але у 2022 році знизився і становить 0,32. Зниження цього показника свідчить про зменшення виробничого потенціалу підприємства

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у 2020 році був 0,19, у 2021 році знизився на 0,25, а у 2022 становив 0,11. Зміна цього показника свідчить про структурні зрушення в активах підприємства.

Коефіцієнт нагромадження амортизації характеризує функціональний стан основних засобів і нематеріальних активів. У 2022 році цей коефіцієнт збільшився на 0,05, що є негативним явищем.

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів показує, скільки припадає оборотних активів на 1 грн необоротних активів. Цей коефіцієнт з 2,87 (2021 рік) зріс до 7,75 (2022 рік).

Одними з ключових характеристик фінансового стану підприємства є ліквідність і платоспроможність. Для оцінювання використовується система відносних показників, які мають назву коефіцієнтів ліквідності (платоспроможності).

Таблиця 2.8

**Показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства
(станом на кінець року)**

Показник	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	2021	2022
				до 2020	до 2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,32	0,11	0,27	-0,21	0,16
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,74	0,53	1,24	-0,22	0,71
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,11	1,03	1,26	-0,08	0,22
Коефіцієнт платоспроможності	0,32	0,11	0,27	-0,21	0,16
Коефіцієнт критичної ліквідності	1,11	0,90	1,10	-0,21	0,20
Коефіцієнт покриття запасів	2,15	2,51	4,31	0,37	1,80

Джерело: Складено та розроблено автором на основі регулярної інформації

За даними табл. 2.8. значення коефіцієнта абсолютної ліквідності збільшилося з 0,11 (2021 рік) до 0,27 (2022 рік), це свідчить про недостатню грошову платоспроможність підприємства. Фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності зменшилося з 0,74 (2020 рік) до 0,53 (2021 рік), а у 2022 році знову зросло на 0,71, що вказує на низький рівень розрахункової та майнової платоспроможності підприємства. Так, станом у 2021 році оборотні активи перевищували поточні зобов'язання і забезпечення у 1,03 рази, а у 2022 році – в 1,26 разів. Коефіцієнт платоспроможності у 2020 році становить 0,32, у 2021 році – 0,11, а у 2022 році – 0,27, що є негативним явищем. Коефіцієнт критичної ліквідності у 2021 році зменшився на 0,21, а у 2022 збільшився на 0,20 та становить 1,10, що є позитивним явищем. Коефіцієнт покриття запасів упродовж аналізованого періоду збільшився з 2,15 (2020 рік) до 4,31 (2022 рік), що є позитивною динамікою.

Рентабельність – це відносний показник, що відображає ефективність роботи підприємства, яке націлене на отримання прибутку у короткостроковій перспективі і який вказує на якість управлінських рішень. Різні показники рентабельності можуть свідчити про ефективність різних видів ресурсів чи аспекту діяльності підприємства.

Показники рентабельності розглядають як в загальному за звітний період, так і по місяцях. Дуже важливо вивчати їх зміни в динаміці. Рентабельність порівнюють з аналогічними показаннями плану або конкуруючих підприємств в галузі.

Необхідно розуміти, що відображає отриманий результат. Цей показник відображає кількість ресурсів, які були витрачені на отримання кожної гривні прибутку. Рентабельність відображає, чи ефективно були використані кошти підприємства.

Рентабельність повинна постійно збільшуватися. Її зниження свідчить про зростання витрат або недоотримання прибутку.

Прибутковість здійснених витрат характеризують показники рентабельності, що базуються на витратному підході (виробничих, операційних, інвестиційних тощо) в процесі діяльності підприємства. Для їх розрахунку використовуються показники прибутку (збитку) від реалізації окремих видів продукції, валового прибутку (збитку), прибутку (збитку) від окремих видів діяльності, а також чистого прибутку (збитку), що співвідносяться з повною собівартістю одиниці продукції, собівартістю реалізованої продукції, витратами за видами діяльності тощо.

Щоб комплексно оцінити ефективність господарської діяльності підприємства необхідно системне дослідження показників рентабельності. У табл. 2.9 наведено три групи показників рентабельності та окупності, розрахунок яких проводиться за інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» і форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Таблиця 2.9

Система показників рентабельності та окупності

Показник	Роки			Відхилення 2021 до 2020		Відхилення 2022 до 2021	
	2020	2021	2022	абсол	відн. %	абсол	відн. %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Витратні показники							
Рентабельність виробничих витрат, %	12,10	4,17	19,30	-7,92	х	15,12	х
Рентабельність операційних витрат, %	10,50	1,27	15,17	-9,23	х	13,90	х
Загальна рентабельність витрат господарської діяльності, %	6,86	2,59	13,36	-4,27	х	10,67	х
Чиста рентабельність витрат господарської діяльності, %	6,86	2,59	11,38	-4,27	х	8,79	х
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	1,12	1,04	1,19	-0,08	-7,07	0,15	14,52
Коефіцієнт окупності операційних витрат	1,11	0,99	1,15	-0,12	-10,65	0,16	16,65
Коефіцієнт окупності адміністративних витрат	55,43	60,31	55,04	4,88	8,80	-5,26	-8,73
Коефіцієнт окупності витрат на збут	40,12	36,13	22,41	-3,99	-9,94	-13,72	-37,97
Дохідні показники							
Рентабельність продажу, %	10,79	4,01	16,17	-6,78	х	12,17	х
Рентабельність доходу від операційної діяльності, %	1,82	8,54	13,17	6,72	х	4,63	х

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Ресурсні показники							
Загальна рентабельність сукупного капіталу, %	2,59	1,19	4,26	-1,40	x	3,06	x
Чиста рентабельність сукупного капіталу, %	1,97	2,73	0,89	0,76	x	-1,84	x
Загальна рентабельність власного капіталу, %	13,96	6,65	22,46	-7,31	x	15,81	x
Чиста рентабельність власного капіталу, %	18,38	6,65	19,28	-11,73	x	12,63	x
Загальна рентабельність основних засобів, %	9,45	5,47	27,28	-3,98	x	21,81	x
Чиста рентабельність основних засобів, %	12,44	5,47	23,41	-6,97	x	17,95	x
Коефіцієнт окупності сукупного капіталу	0,36	0,45	0,33	0,08	23,15	-0,11	-25,27
Коефіцієнт окупності власного капіталу	2,57	2,48	1,76	-0,08	-3,26	-0,73	-29,26
Період окупності сукупного капіталу, років	19,30	41,91	13,68	22,61	117,13	-28,23	-67,36
Період окупності власного капіталу, років	2,72	7,52	2,59	4,80	176,40	-4,93	-65,52
Рентабельність діяльності (робіт, послуг), %	7,16	2,68	10,97	-4,48	x	8,30	x
Рентабельність продукції, %	8,02	2,79	16,71	-5,23	x	13,92	x

Джерело: Складено та розроблено автором на основі регулярної інформації

Рентабельність виробничих витрат свідчить, яку суму валового прибутку (збитку) підприємство одержало в розрахунку на 1 грн витрат, вкладених у формування собівартості. У 2020 році цей показник становив 12,10%, у 2021 році- 4,17% , та у 2022 році – 19,30%.

Для характеристики ефективності операційної діяльності використовується показник рентабельності операційних витрат. Цей показник збільшився з 1,27% (2021 рік) до 15,17% (2022 рік).

Ефективність господарської діяльності підприємства характеризують показники загальної і чистої рентабельності витрат господарської діяльності. У 2022 році показники становили 13,26% та 11,38% відповідно.

Важливими показниками, що співвідносять доходи і витрати підприємства, є коефіцієнти окупності. Коефіцієнт окупності виробничих витрат, у 2021 році зменшився до 1,04 та у 2022 році збільшився на 0,15 та становив 1,19; адміністративних витрат, у 2022 році становив 55,04, і витрат на збут, упродовж 2020-2022 років зменшився з 40,12 до 22,41.

Рентабельність продажу показує, скільки валового прибутку (збитку) надходить підприємству з кожної гривні чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). У 2021 році рентабельність продажу зменшилась на 6,78 одиниць, а у 2022 зросла на 12,17 одиниць та становила 16,17%.

Рентабельність доходу від операційної діяльності визначається відношенням фінансового результату (прибутку, збитку) від операційної діяльності до операційного доходу. З 2020 рентабельність продажу зросла з 1,82% (2020 рік) до 13,17% (2022 рік).

Показники рентабельності капіталу (активів) відображають ефективність використання капіталу підприємства. Так, показники загальної рентабельності сукупного капіталу і власного капіталу характеризують ефективність використання відповідно всього капіталу підприємства та окремо власного капіталу з погляду одержання на одиницю їх середньорічної вартості фінансового результату (прибутку, збитку) до оподаткування. У 2022 їх значення становили 4,26% та 22,46% відповідно.

Показники чистої рентабельності сукупного капіталу і власного капіталу визначаються за чистим фінансовим результатом (прибутком, збитком) підприємства. Чиста рентабельність сукупного капіталу у 2021 році збільшилась на 0,76 одиниці, але у 2022 році зменшилась на 1,84 одиниці та становила 0,89%. Чиста рентабельність власного капіталу у 2020 році становила 18,38%, у 2021 році - 6,65%, а у 2022 році - 19,28%.

Загальна рентабельність основних засобів показує, скільки одержано фінансового результату (прибутку, збитку) до оподаткування на 1 грн середньорічної вартості основних засобів. Загальна рентабельність у 2022 зросла з 5,47% (2021 рік) до 27,28% (2022 рік).

Аналогічний зміст має показник чистої рентабельності основних засобів і запасів, який визначається за чистим фінансовим результатом (прибутком, збитком). Даний показник у 2021 році зменшився на 6,97 одиниць, але у 2022 році збільшився на 17,95 одиниць та становить 23,41%.

Коефіцієнти окупності сукупного капіталу (у 2022 році - 0,33) і власного капіталу (у 2022 році - 1,76) показують, скільки підприємство одержало чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у розрахунку на 1 грн середньорічної вартості відповідно капіталу і власного капіталу.

За умови одержання підприємством чистого прибутку визначаються показники періоду окупності сукупного капіталу (у 2022 році - 13,68 років) і власного капіталу (у 2022 році - 2,59 років) як відношення середньорічної вартості відповідно капіталу і власного капіталу до чистого прибутку.

Рентабельність діяльності у 2022 році збільшилась з 2,68% (2021 рік) до 10,97% (2022 рік). Рентабельність продукції у 2020 році становила 8,02%, у 2021 році 2,79%, та у 2022 році 16,71%.

2.4. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

Оцінка ефективності ресурсного потенціалу підприємства передбачає оцінку ефективності використання основних засобів, оборотних коштів та трудових ресурсів підприємства. Щоб визначаючи їх економічну ефективність використання, застосовують систему натуральних і вартісних показників, а також співвідношення темпів зростання випуску продукції та ін. (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Показники ефективності використання основних засобів ТДВ

«Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки

Показники	Од. виміру	Значення показника			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
		2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
Чистий дохід від реалізації	тис. грн.	999229	1167032	1165371	167803	-1661	16,79	-0,14
Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	143748	142823	136540	-925	-6283	-0,64	-4,40
Середньо-облікова чисельність ПВП	осіб	533	512	493	-21,00	-19,00	-3,94	-3,71
Чистий прибуток	тис. грн.	71519	31238	127877	-40281	96639,00	-56,32	309,36
Віддача основних засобів	грн./грн.	6,95	8,17	8,54	1,22	0,36	17,55	4,45
Місткість основних засобів	грн./грн.	0,144	0,122	0,117	-0,021	-0,005	-14,93	-4,26
Озброєність праці основними засобами	тис. грн./ос.	269,70	278,95	276,96	9,26	-1,99	3,43	-0,71
Рентабельність основних засобів	%	49,75	21,87	93,66	-27,88	71,78	x	x

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Віддача основних засобів у 2021 році збільшилась на 1,22 грн./грн. або на 17,55% порівняно з 2020 роком, це означає, що збільшилась кількість виробленої продукції з 1 грн., вкладеної в основні засоби, це свідчить про покращення використання основних засобів. Збільшення віддачі основних засобів пов'язане зі збільшенням обсягу виробленої продукції. У 2022 році віддача основних засобів збільшилася на 4,45%.

Місткість основних засобів у 2021 році зменшилась – на 0,021 грн./грн. або на 14,93%, тобто щоб отримати необхідний обсяг продукції, підприємству потрібно буде вкладати в основні виробничі засоби менше. У 2022 році даний показник знизився на 0,005 грн/грн або на 4,26%.

Показник озброєність праці основними засобами за аналізований період зріс з 269,7 тис. грн/особу у 2020 році до 278,95 тис. грн/особу у 2022 році. Збільшення даного показника свідчить про те, що обсяг основних засобів на одного працівника збільшується, що є позитивною тенденцією.

Рентабельність основних засобів у 2021 році зменшилась на 27,88 відсоткових пунктів (далі – в.п.), а у 2022 році збільшилась на 71,78 в.п., що свідчить про збільшення частки прибутку від вартості основних засобів.

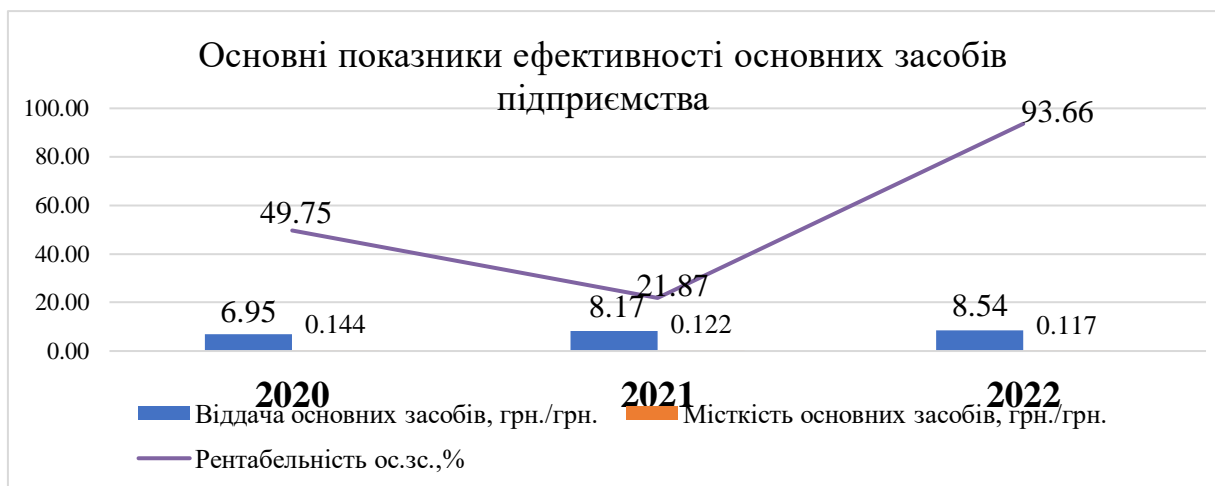

Рис. 2.6. Основні показники ефективності засобів ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки.

Джерело: Складено автором на основі таблиці 2.10.

Визначення оборотності є одним з важливих критеріїв оцінки ефективності використання оборотних коштів на підприємстві. Здійснення виробничої діяльності вимагає відволікання грошових коштів на запаси, незавершене виробництво, готову продукцію. Отже, чим коротшим є цикл трансформації коштів, тим ефективніше діяльність підприємства.

Аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства представлено у табл. 2.11.

Таблиця 2.11

**Показники ефективності використання оборотних коштів на ТДВ
«Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки**

Показники	Од. виміру	Значення показника			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
		2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	999229	1167032	1165371	167803	-1661	16,79	-0,14
Чистий прибуток	тис. грн.	71519	31238	127877	-40281	96639	-56,32	309,36
Середньорічна вартість оборотних коштів	тис. грн.	508897	503644	733707	-5252,5	230063	-1,03	45,68
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	оборотів	1,96	2,32	1,59	0,35	-0,73	18,01	-31,45
Тривалість обороту оборотних коштів	днів	183,34	155,36	226,65	-27,98	71,29	-15,26	45,89
Рентабельність оборотних коштів	%	14,05	6,20	17,43	-7,85	11,23	X	X
Коефіцієнт закріплення оборотних коштів	грн.	0,51	0,43	0,63	-0,08	0,20	-15,26	45,89
Коефіцієнт оборотності запасів	обороті в	0,97	1,27	1,19	0,30	-0,08	31,49	-6,41

Продовження таблиці 2.11

Період одного обороту запасів	днів	372,43	283,24	302,64	-89,20	19,40	-23,95	6,85
Оборотність дебіторської заборгованості	оборотів	4,27	2,23	0,74	-2,04	-1,48	-47,86	-66,56
Період погашення дебіторської заборгованості	днів	84,27	161,62	483,26	77,35	321,65	91,79	199,02
Оборотність готової продукції	оборотів	1,25	1,57	1,75	0,32	0,18	25,27	11,43
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	оборотів	2,57	2,48	1,76	-0,08	-0,73	-3,26	-29,26

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

У 2021 році оборотні кошти зробили 2,32 оборотів за рік і краще використовувались, ніж у 2020 році. Але у 2022 році – зробили 1,59 оборотів. Причиною зменшення коефіцієнта є зменшення виручки від реалізації. Зменшення показника є негативним явищем, оскільки свідчить про те, що підприємство погіршує політику управління запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими коштами.

У 2021 році тривалість одного обороту оборотних коштів зменшилась з 183 днів (2020 рік) до 155 днів (2021 рік), що свідчить про коротший термін повернення коштів на рахунок підприємства. Це говорить про покращення використання оборотних коштів підприємства. У 2022 році тривалість обороту оборотних коштів збільшилась на 71 день та становила 226 днів.

Протягом досліджуваного періоду рентабельність оборотних коштів (активів) спочатку знизилась, а потім підвищилась. Якщо в 2020 р. ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» отримував 14,05 копійок чистого прибутку на кожен вкладену гривню активів, то у 2021 р. – 6,20 копійок, а у 2022 році вже – 17,43 копійок. Отже, весь процес управління оборотними коштами підприємства більш ефективний ніж у 2021 році.

Протягом досліджуваних років необхідно було в 2020 - 0,51 грн; в 2021 - 0,43 грн; в 2022 - 0,63 грн. для виготовлення продукції вартістю в 1 грн.

З 2020 коефіцієнт оборотності запасів зменшився з 1,27 до 1,19 оборотів у 2022 році, що вказує на те що період перебування запасів збільшився.

У 2021 період одного обороту запасів зменшився з 372 до 283 днів, у 2022 році становив 302 дні. Зростання цього періоду є негативним явищем.

У 2020 році коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості становить 4,27; у 2021 р – 2,23 та в 2022 р. – 0,74. Низьке значення показника свідчить про не ефективну політику управління відносинами з постачальниками.

Період погашення дебіторської заборгованості у 2021 році зріс з 84 до 161 днів, у 2022 – зріс до 483 днів, що є негативною тенденцією.

Коефіцієнт оборотності готової продукції з 1,25 (2020) збільшився до 1,75 (2022), що вказує на ефективну збутову політику.

На ефективність використання капіталу власників та його продуктивність вказує коефіцієнт оборотності капіталу. Упродовж 2020-2022 цей показник зменшився з 2,57 до 1,76 оборотів, що є негативною динамікою.

Тепер потрібно проаналізувати ефективність використання трудових ресурсів. Головним ресурсом кожного підприємства є персонал, від якості й ефективності використання якого багато в чому залежать результати діяльності підприємства і його конкурентоздатність.

У процесі аналізу стану персоналу підприємства необхідно вирішити такі завдання: аналіз структури персоналу, якісного рівня кадрів та аналіз продуктивності праці на підприємстві;

Під час аналізу персоналу підприємства фактичну середньооблікову кількість працівників порівнюють з плановими даними та даними за попередній період, знаходять абсолютні відхилення і причини змін кількості. Після цього слід докладно проаналізувати якісні показники наявного персоналу. Особливу увагу треба приділяти показникам кваліфікаційного рівня робітників, стажу роботи, професійному складу.

Проведемо оцінку забезпечення підприємства персоналом на підприємстві (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Структура персоналу за виконанням діяльності на підприємстві

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2021-2020		Відхилення 2022-2021	
	ос	%	ос	%	ос	%	ос	%	ос	%
Промислово-виробничий персонал	353	66,23	349	68,16	338	68,56	-4	-1,13	-11	-3,15
Непромислово-виробничий	180	33,77	163	31,84	155	31,44	-17	-9,44	-8	-4,91
Всього	533	100	512	100	493	100	-21	-3,94	-19	-3,71

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

З даних таблиці 2.12 бачимо, що чисельність персоналу у 2020-2022 роках мала тенденцію до зменшення. У 2022 році порівняно з 2020 роком зменшилася на 40 осіб. Це зменшилося відбулося переважно за рахунок зменшення непромислово-виробничого персоналу на 25 особи.

Рис. 2.7. Структура персоналу за виконанням діяльності ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» за 2020-2022 роки.

Джерело: Складено автором на основі таблиці 2.12.

Проведемо аналіз якісного складу працівників підприємства (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Якісний склад працівників підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Значення показника, осіб			Абсолютне відхилення, осіб		Відносне відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021 До 2020	2022 До 2021	2021 До 2020	2022 До 2021
Загальна чисельність працівників	533	512	493	-21	-19	-3,94	-3,71
Якісний склад працівників за віком							
Кількість працівників у віці (років):							
18-34	178	169	165	-9	-4	-5,06	-7,30
35-49	256	249	245	-7	-4	-2,73	-1,61
50-55	73	70	63	-3	-7	-4,11	-10,00
>60	26	24	20	-2	-4	-7,69	-16,67
Якісний склад працівників за статтю							
жінки	234	231	231	-3	0	-1,28	0,00
чоловіки	299	281	262	-18	-19	-6,02	-6,76
Якісний склад працівників за рівнем освіти							
Кількість працівників, які закінчили заклади освіти: I-II рівнів акредитації	98	83	128	-15	45	-15,31	54,22
III-IV рівнів акредитації	110	98	80	-12	-18	-10,91	-18,37

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Отже, за досліджувані роки на підприємстві найбільше працівників у віці 35-49 років. Проаналізувавши якісний склад працівників за статтю показав та рівнем освіти, можна зробити висновок, що на підприємстві більше чоловіків та працівників, які закінчили заклади освіти III-IV рівнів акредитації.

Показники ефективності використання промислово-виробничого персоналу підприємства представлені в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Показники ефективності використання промислово-виробничого персоналу підприємства за 2020-2022 роки

Показники	Од. виміру	Значення показника			Абсолютне Відхилення		Відносне Відхилення	
		2020	2021	2022	2021 До 2020	2022 До 2021	2021 До 2020	2022 До 2021
Обсяг виробленої продукції	тис. грн.	239038	133318	200 354	-105720	67 036	-44,23	50,28
Середньо-облікова чисельність ПВП	осіб	533	512	439	-21	-73	-3,94	-14,26
Продуктивність праці (виробіток)	тис. грн./ особу	448,48	260,39	456,39	-188,09	196,00	-41,94	75,27
Трудомісткість	осіб/ тис. грн.	0,002	0,003	0,002	0,001	-0,001	72,23	-42,95

Джерело: Складено автором на основі річної фінансової звітності підприємства

Продуктивність праці (виробіток) характеризує ефективність витрат праці та показує здатність працівника випустити певну кількість продукції за одиницю часу. Спочатку даний показник зменшився, що є негативною тенденцією та свідчить про зменшення кількості продукції, виробленої одним працівником за одиницю робочого часу. У 2022 році цей показник збільшився на 75%.

Трудомісткість – це обернений показник до виробітку, який характеризує витрати праці на виробництво одиниці продукції. Даний показник у 2021 році збільшився, тобто збільшились витрати праці на виготовлення одиниці продукції, але у 2022 році показник зменшився на 42%.

2.5. Правове регулювання діяльності ТДВ Золотоніський маслоробний комбінат

Статут регулює загальні правові та економічні засади створення, організації, діяльності та припинення діяльності Товариства “Золотоніський маслоробний комбінат” створеного згідно рішення засновників від 03 листопада 1993 року та зареєстрованого Золотоніською районною державною адміністрацією Черкаської області 23 грудня 1993 року, за реєстровим № 301.

Підприємство створене у відповідності до Цивільного та Господарського Кодексів України [39, 18], а також інших законодавчих та підзаконних нормативних актів України. Підприємство керується чинними нормативно-правовими актами, а також Статутом підприємства, колективним договором, внутрішніми документами підприємства та рішеннями Загальних зборів акціонерів. За формою власності є приватним підприємством, яке з моменту реєстрації в порядку, встановленому законодавством набуває прав юридичної особи.

Господарська діяльність та відносини підприємства з юридичними особами і громадянами здійснюється на основі договорів. ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» веде бухгалтерський облік своєї діяльності, подає статистичну звітність і адміністративні дані у порядку встановленому законодавством.

ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» відповідно до статуту:

- є самостійним господарюючим статутним суб’єктом та юридичною особою приватного права;
- має самостійний баланс, поточні та інші рахунки в установах банків, круглу печатку та штампи зі своїм найменуванням й ідентифікаційним кодом, фірмові бланки, товарний знак, емблему та інші реквізити й атрибути;
- має право від свого імені укладати будь-які угоди, не заборонені законодавством;

- набувати майнові та особисті немайнові права,
  - нести зобов'язання, бути стороною та учасником судових процесів і т. ін
  - має право в порядку, передбаченому законодавством, відкривати на території України та за її межами свої філії і представництва;
  - може створювати та бути учасником підприємств, установ, організацій та інших об'єднань;
  - має право випускати акції, облігації, та інші цінні папери відповідно до чинного законодавства;
  - самостійно відповідає за власними зобов'язаннями всім своїм майном;
  - не відповідає за зобов'язаннями акціонерів, але акціонери в будь-якому випадку не відповідають за зобов'язаннями підприємства;
  - є економічно самостійним і повністю незалежним від виконавчих, розпорядчих та інших органів державної влади і місцевого самоврядування;
  - керується лише законними рішеннями, нормативними та ненормативними актами таких органів і посадових осіб, прийнятими ними в межах своїх повноважень;
  - не відповідає по зобов'язанням держави, а держава не несе відповідальності за зобов'язаннями підприємства, крім тих випадків, коли вони самі беруть на себе таку відповідальність;
  - вільне у виборі предмету договору, визначенні обов'язків, будь-яких інших умов господарських взаємовідносин, що не суперечать Статуту і чинному законодавству України:
  - реалізує товари і послуги за цінами і тарифами, встановленими самостійно, або на договірній підставі, а у випадках, передбачених чинним законодавством України, - по цінах, встановлених відповідними нормативно-правовими актами.
- Підприємство самостійно встановлює форми та системи оплати праці, розмір заробітної плати, відповідно до чинного законодавства України.

Соціальні та трудові права працівників гарантуються чинним законодавством України, також внутрішніми положеннями можливо встановлювати додаткові трудові та соціально-побутові пільги для всіх працівників або їхніх окремих категорій.

Підприємство займається наступними видами діяльності: перероблення молока, виробництво масла та сиру; оптова торгівля молочними продуктами, яйцями. У зв'язку з чим, регулюється такими законами: Закон України «Про внутрішню торгівлю» [40], Закон України «Про молоко та молочні продукти» [28], Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [41] та Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [42] та іншими нормативно-правовими актами.

Згідно ст.15 Закону «Про охорону праці» [22] на підприємстві діє відділ охорони праці. Інструкції з охорони праці, розроблені на підставі нормативно-правових актів з охорони праці. Проводяться вступні та планові інструктажі з питань охорони праці. Працівники забезпечуються спецодягом, спецвзуттям, спецхарчуванням.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [43], Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності

На підприємстві здійснюється контроль за викидами в атмосферне повітря згідно дозволу №7110400000-45 на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами від 08.04.2017 до 08.04.2027 р.

ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» експлуатує Златокраївське родовище питних підземних вод, яке розташоване в південно - східній частині м. Золотоноша Черкаської області. Підприємство за власні кошти здійснило геологічне вивчення, у т.ч. дослідно - промислово розробку питних підземних вод, підрахунок та затвердження запасів Златокраївського родовища в Державній комісії України по запасах корисних копалин при Державній службі геології та надр України (Протокол № 3603 від 07.07.2016 р.).

Водозабір ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» складається із чотирьох свердловин, з них свердловина №1 розташована в межах території підприємства, а свердловини № 2, 4, 5 за межами території. Забір води здійснюється згідно дозволу на спеціальне водокористування (Дозвіл № Укр51 - АЧрк від 30.12.2013 р.) та щорічних лімітів, затверджених Управлінням водних ресурсів. Забір води відбувається шляхом відкачування води глибинними насосами з свердловин № 1, 2, 4, 5. Вода проходить очистку та використовується для забезпечення господарсько питних і виробничих потреб підприємства.

До Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [42] внесено певні зміни, які набрали чинності 26 вересня 2022 року.

Відповідні зміни внесено Законом № 2255-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству». Передбачено змінений порядок ведення та підписання протоколу загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю. Так, відповідно до частини четвертої статті 33 Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»:

1) на загальних зборах учасників ведеться протокол, у якому фіксуються перебіг загальних зборів учасників та прийняті рішення;

2) протокол підписує голова загальних зборів учасників або інша уповноважена зборами особа з числа учасників товариства або їх представників, якщо інше не передбачено статутом товариства;

3) протокол, що містить відомості про рішення про зміну керівника товариства, у разі якщо для прийняття такого рішення достатньо голосів не більше 10 осіб, підписується учасниками (їх представниками), які голосували за таке рішення та кількості голосів яких достатньо для прийняття рішення, якщо інше не передбачено статутом товариства;

4) кожен учасник товариства, який взяв участь у загальних зборах учасників, може підписати протокол. Таким чином, норми щодо підписання протоколу, що містить відомості про рішення про зміну керівника товариства, приведено у відповідність до пункту 6 частини першої статті 15 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [44].

Змінами, внесеними Законом №2465 до Закону про ТОВ/ТДВ (нова ст. 15-1), передбачається, що учасники товариства у будь-який момент можуть прийняти рішення про облік часток таких учасників в обліковій системі, що ведеться Центральним депозитарієм цінних паперів на підставі відповідного договору з товариством, у порядку, встановленому комісією. При цьому датою початку та припинення обліку часток товариства в обліковій системі часток є дата внесення відповідної інформації до ЄДР. Таке рішення належить до виключної компетенції загальних зборів ТОВ/ТДВ. Відповідні зміни у Законі про депозитарну систему набирають чинності з 01.01.2024 р [45].

Законом №2465 знову запроваджено контроль за чистими активами — ч. 2 ст. 16 Закону. Щодо ТОВ/ТДВ, передбачається, що учасник товариства, частка якого у СК менша за 50 відсотків, може вийти з товариства у будь-який час без згоди інших учасників. А ось учасник із часткою 50 або більше відсотків може вийти з товариства за згодою інших учасників (ч. 1, 2 ст. 24 Закону про ТОВ/ТДВ) [45].

При укладанні корпоративного договору сторони можуть обрати право, за умови дотримання положень Закону України "Про міжнародне приватне право" (стаття 7 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»). Тобто відносини між сторонами корпоративного договору цілком можуть бути врегульовані відповідно до норм британського права, які вважаються найбільш прогресивними у сфері корпоративного права. Також допускається укладення корпоративного договору за участю самого товариства та третіх осіб. Отже, за допомогою цього механізму учасники можуть залучити

інвестора та передати йому в заставу частку як забезпечення виконання зобов'язання за таким договором (статті 7, 8 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю») [46].

Введено інститут незалежного члена органу товариства – найнятого на підставі цивільно-правового договору управління, на якого не можуть здійснювати будь-якого впливу інші особи у процесі прийняття рішень під час виконання ним своїх обов'язків (стаття 39-1 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»). Такий механізм може бути застосовано в разі утворення в товаристві ради директорів, наглядової ради, з метою уникнення емоційного прийняття рішення та збалансування інтересів учасників. Також внесено зміни, відповідно до яких учасники юридичної особи, яким сукупно належить 5 і більше відсотків статутного капіталу товариства, можуть подати в інтересах такого товариства позов про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі її посадовою особою (стаття 54 Господарського процесуального кодексу) [46].

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що Статут Товариства не відповідає чинному законодавству, так як востаннє зазнавав змін 05.04.2016 року, отже потребує негайного оновлення.

Висновки до розділу 2

Золотоніський маслоробний комбінат – це одне з найкращих підприємств молокопереробної промисловості України, продукція якого користується популярністю по всьому світу.

На підприємстві використовуються основні засоби майже тільки виробничого призначення. Найбільшу питому вагу протягом 2020-2022 роках у структурі основних засобів займають машини та обладнання, а у структурі оборотних коштів – готова продукція. За період з 2020 по 2022 рік коефіцієнт зносу збільшувався. Це говорить про те, що підприємство не вчасно оновлює свої основні засоби.

У структурі витрат найбільшу питому вагу за аналізований період займає собівартість реалізованої продукції – більше 80%. Витрати на збут та адміністративні витрати протягом досліджуваних років збільшились.

Чистий дохід (виручка) у 2022 році зменшився та становить 116537 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції не мала постійної динаміки. Валовий прибуток спочатку зменшився на 56,64% у 2021 році, а у 2022 році становив 188494 тис. грн. Дохід від участі в капіталі та витрати з податку на прибуток відсутні.

Підприємство має високий рівень фінансової залежності від кредиторів, низький рівень фінансової стійкості та відносно залежне від зовнішніх джерел фінансування. Структура балансу досі залишається незадовільною, а підприємство – неплатоспроможним.

Ефективність господарської діяльності підприємства характеризують показники загальної (13,26%) і чистої рентабельності витрат (11,38%) господарської діяльності.

Рентабельність продажу у 2022 зросла становила 16,17%. Рентабельність діяльності у 2022 році збільшилась до 10,97% (2022 рік). Рентабельність продукції становила у 2022 році 16,71%.

У 2022 році віддача основних засобів збільшилася. Місткість основних засобів у 2022 році знизилась на 4,26%. Обсяг основних засобів на одного працівника збільшується. Рентабельність основних засобів у 2022 році збільшилася на 71,78 в.п.

У 2022 році оборотні кошти зробили 1,59 оборотів за рік. У 2022 році тривалість обороту оборотних коштів становила 226 днів. Процес управління оборотними коштами підприємства більш ефективний ніж у 2021 році. Коефіцієнт оборотності запасів вказує на те що період перебування запасів на складі збільшився. У 2022 період одного обороту запасів 302 дні. У 2022 році коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості становить 0,74, що свідчить про не ефективну політику управління відносинами з постачальниками. Період погашення дебіторської заборгованості у 2022 році зріс до 483 днів. Коефіцієнт оборотності готової продукції у 2022 збільшився до 1,75, що вказує на ефективну збутову політику.

Протягом 2020-2022 років чисельність персоналу зменшилась на 40 осіб. За досліджувані роки на підприємстві найбільше працівників у віці 35-49 років. Збільшення показника продуктивність праці, свідчить про збільшення кількості продукції, виробленої одним працівником за одиницю робочого часу. Показник трудомісткість навпаки зменшився.

Підприємство «Золотоніський маслоробний комбінат» є самостійним господарюючим статутним суб'єктом, яке створене та регулюється відповідно до законодавства України. Господарська діяльність з юридичними особами і громадянами здійснюється на основі договорів. Статут Товариства не відповідає чинному законодавству, так як немає належних змін.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрями підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу

У сучасних умовах розвитку економіки України питання забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств заслуговують підвищену увагу. Тільки ефективно використовуючи ресурсний потенціал підприємства – основу функціонування підприємства, можна реалізувати та втілити у виробничу практику ці завдання. Враховуючи це та обмежені ресурси, першочерговим завданням для підприємства є розробка способів ефективного використання ресурсного потенціалу.

Підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом, забезпечення його раціонального використання значною мірою пов'язано з проведенням якісних змін у складі ресурсів і з підвищенням ефективності в їх управлінні. Завдання підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом полягає насамперед у вдосконаленні використання й управління ресурсами підприємства та в підвищенні їхньої цілісності, яка проявляється у тісному взаємозв'язку [47].

Основними напрямками підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства є:

- забезпечення зростання обсягів виробництва за рахунок впровадження досягнень науково-технічного прогресу;
- підвищення продуктивності праці робітників;
- технічне вдосконалення засобів праці;
- удосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки;

– впровадження передових прийомів і методів праці, організацію і обслуговування робочих місць [48].

Щоб створити системний стимулюючий механізм інноваційної активності, потрібно досліджувати світовий досвід стимулювання інноваційної діяльності та адаптовувати його до вітчизняних умов розвитку економіки і впроваджувати у промисловість. Вид інноваційної діяльності:

- заміна знятої з виробництва застарілої продукції;
- розширення асортименту продукції;
- збереження і розширення традиційних ринків збуту;
- створення нових ринків збуту в Україні;
- створення нових ринків збуту за межами України;
- забезпечення відповідності сучасним правилам і стандартам;
- підвищення гнучкості виробництва;
- скорочення матеріальних витрат;
- скорочення енергетичних витрат;
- зниження забруднення навколишнього середовища;
- поліпшення умов праці.

Основні напрямки для підтримки переробних підприємств, що сприятиме зберегти робочі місця в молокопереробці та збільшить додану вартість:

1. На першочерговому етапі переробні підприємства потребують фінансової підтримки на модернізацію виробництва; придбання устаткування вітчизняного та зарубіжного виробництва; ремонт.

2. Для здійснення своєчасних розрахунків за сировину, розвиток виробництва молокопереробні підприємства потребують компенсації відсотків за користування кредитними ресурсами.

3. На перспективу, не менше, ніж на 3-ри роки, молочна галузь потребує Державної програми з відновлення молочного виробництва з реальним фінансуванням всіх ланок молочного сектора: відновлення власної кормової

бази, збільшення поголів'я, виробництва молока, переробки, захисту внутрішнього ринку та підтримки експорту.

Розвиток і удосконалення корпоративного управління має передбачати:

- достатність влади для здійснення контролю менеджменту і його ефективної оцінки;
- незалежність як механізм відвертої оцінки менеджменту й усунення неефективних компромісів;
- процедури оцінки діяльності менеджменту базуються на активному використанні зовнішніх фахівців з менеджменту;
- розподіл позицій генерального директора і дирекції;
- практика проведення засідань дирекції без участі генерального директора;
- комітети незалежних директорів для оцінки генерального директора;
- зрозумілі, недвозначні судження про ефективність роботи генерального директора
- впровадження процедур, що стимулюють відкриті обговорення, інформованість зацікавлених учасників і залученість зацікавлених учасників підприємства.

Перспективи розвитку на 2023 рік:

- передбачається капітальна реконструкція приміщення для комплексної підготовки тари та прального відділення;
- планується провести монтаж лінії електропередачі 0,4 кВ;
- заплановане розширення виробничих потужностей та асортименту чеддерних сирів.

3.2. Економічне обґрунтування впровадження фасувального автомату

На основі того що основні засоби є зношеними, пропонується збільшення виробничих потужностей підприємства та збільшення обсягів виробництва за рахунок придбання та введення в експлуатацію автомат фасувальний для вершкового масла.

Основні цілі реалізації проекту:

- збільшення виробничих потужностей підприємства;
- збільшення обсягів виробництва та реалізації масла;
- збільшення доходів від реалізації продукції.

Основні етапи проекту:

- проектно-конструкторські роботи;
- придбання та транспортування обладнання;
- монтажні роботи;
- пусконаладжувальні роботи;
- навчання персоналу та інструктаж осіб, відповідальних за експлуатацію обладнання;
- виробництво пробної партії масла;
- організація та планування масового виробництва.

Тривалість проекту – 3 років.

Перелік учасників:

- зовнішні: компанії Промислова група «ПРОМФ», Meest Express, колективні господарства та населення (постачальники), «Омела» (підрядчик).
- внутрішні: замовник та інвестор – ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат».

Команда проекту – менеджер проекту, проектувальник, технологи, економічний відділ, персонал, постачальники, підрядчик.

Автомат фасувальний ARM призначений для фасування вершкового масла, маргарину та інших пастоподібних продуктів в алюмінієву фольгу, ламінат або пергаментний папір.

Таблиця 3.1

Основні характеристики	
Види продукції	вершкове масло, маргарин, спреди, харчові жири, свіжий сир і інші пастоподібні продукти.
Продуктивність машини	20-80 упаковок на хвилину.
Вага упаковки	8-1000 г. Конструкція машини дозволяє покривати широкий діапазон ваги і розмірів упаковки.
Можливість фасувати в брикети різних розмірів і ваги на одній і тій же машині, просто змінюючи висоту брикету.	
Форма упаковки	прямокутні брикети різних розмірів.
Пакувальний матеріал	алюмінієва ламінована фольга, пергаментний папір.
Тип складання	дно складається, складання по бічній стороні (довжині) брикету.

Джерело [49]

Вартість нового устаткування становить 320 тис. грн., відповідно за цією сумою обладнання ставиться на баланс.

Тепер необхідно перейти безпосередньо до деталізації інвестицій, які необхідні нам для впровадження проекту табл. 3.3.

Таблиця 3.2

Загальні інвестиції проекту

№ п/п	Потреби в грошових коштах	Вартість, тис. грн
1	Придбання обладнання	320
2	Доставка на підприємство, 8% від вартості обладнання	25,6
3	Монтаж і налагодження, 6% від вартості обладнання	19,2
4	Страховання майна, 1 % від обладнання	3,2
5	Навчанням персоналу роботі на обладнанні, 3%	9,6
6	Всього інвестицій	377,6

Джерело: Складено автором на основі власних розрахунків

Як видно з табл. 3.3 ціна придбання обладнання визначається на основі преїскурантів і становить 320 тис. грн.

Витрати на доставку визначаються виходячи з маси вантажу, відстані і тарифу, відповідно ця ціна становить 25600 грн.

Витрати на монтаж обладнання визначають розрахунковим методом на основі нормативів вартості монтажних робіт. Аналогічно визначають витрати на налагоджувальні роботи. На навчання персоналу виділено 9,6 тис. грн.

Замовником та інвестором є ТДВ "Золотоніський маслоробний комбінат". Купуємо автомат в компанії Промислова група «ПРОМФ». Доставкою автомату займеться компанія Meest Express. Компанія «Омела» займається пусконаладжувальними роботами, також навчанням персоналу роботі на обладнанні.

ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» отримує молочну сировину від населення та колективних господарств.

Генеральний директор підприємства, головний інженер та економічний відділ розробляють проектно-кошторисну документацію.

Менеджер проекту – генеральний директор підприємства.

Команда проекту – менеджер проекту, проектувальник, технологи, економічний відділ, персонал, постачальники, підрядчик.

Далі потрібно провести аналіз беззбитковості проекту.

1. Визначаємо змінні витрати на одиницю продукцію за відомим значенням змінних витрат для обсягу продукції в 5000 шт./добу

$$ЗВ_{\text{од.пр.}} = \frac{1000000}{5000} = 200/5 \text{ кг}$$

2. Перемножимо всі обсяги продукції на змінні витрати на одиницю продукції для заповнення колонки 3.

3. Сукупні витрати як сума постійних і змінних витрат.

4. Сукупний дохід знаходиться як добуток кількості продукції на ціну реалізації – 225 грн.

5. Прибуток (збиток) визначається як різниця між сукупним доходом і сукупними витратами.

6. Точка беззбитковості відповідає обсягу реалізації продукції – 20000 шт., при якому підприємство не отримує не прибутку, не збитку.

Таблиця 3.3

Кількість продукції, шт.	Постійні витрати	Змінні витрати ^{к.1} × <i>ZV_{од.пр.}</i>	Сукупні витрати к.2 + к.3	Сукупний дохід к.1× <i>ціна</i>	Прибуток (збиток) к.5 – к.4
1	2	3	4	5	6
0	2000	0	2500	0	-2500
5000	2000	1000	3000	1125	-1875
10000	2000	1500	3500	2250	-1250
15000	2000	2000	4000	3375	-625
20000-ТБ	2000	2500	4500	4500	0
25000	2000	3000	5000	5625	625
30000	2000	3500	5500	6725	1225
35000	2000	4000	6000	7875	1875

Джерело: Складено автором на основі власних розрахунків

7. Зобразимо графічно точку беззбитковості.

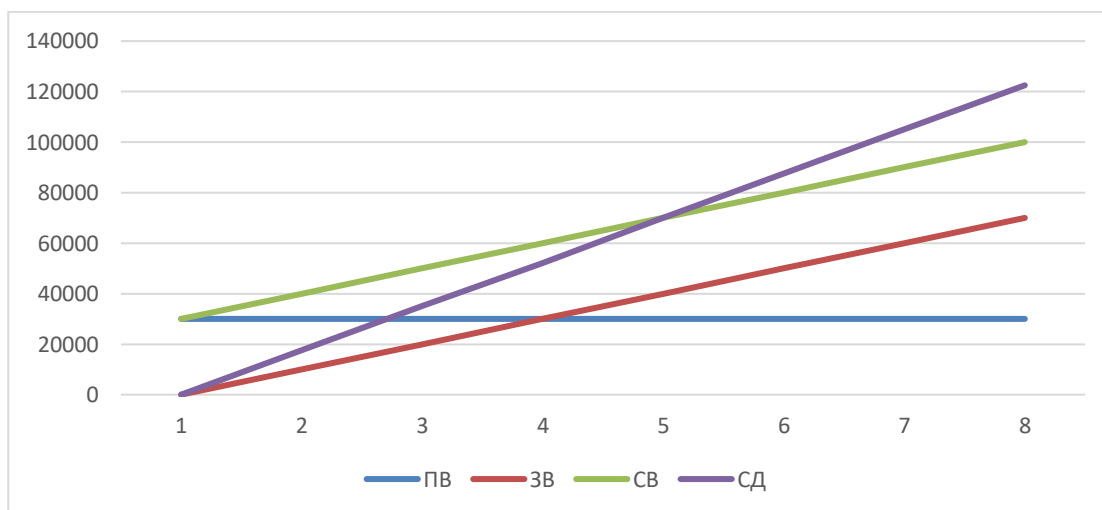

Рис. 3.1. Точка беззбитковості.

ПВ – постійні витрати, ЗВ – змінні витрати, СВ – сукупні витрати, СД – сукупний дохід.

Розрахуємо обсяг необхідної "маси" інвестицій для придбання автомату фасувального. Тому спочатку розраховуємо нові капіталовкладення (без ПДВ) за формулою :

$$K_{нові} = Ц + Т + ЗС + М + K_i, (3.1)$$

де Ц – ціна обладнання; Т – транспортні витрати; ЗС – заготівельно-складські витрати; М – монтаж обладнання; K_i – інші не враховані витрати.

За даними табл. 3.3 розраховуємо:

$$K_{\text{нові}} = 320000 + (320000 \times 0,18) = 320000 + 57600 = 377600 \text{ грн.}$$

Таблиця 3.4

Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності запропонованого заходу

Показники	Одиниці виміру	Значення після впровадж.
Вартість плівки на 1 т продукції	грн.	200000
Потужність електродвигуна	кВт	3,5
Кількість годин роботи електродвигуна за добу	годин	8
Коефіцієнт використання потужності	-	0,8
Ціна 1 кВт/годин електроенергії	грн.	6
Норма амортизаційних відрахувань	%	20
Витрати на капітальний та поточний ремонт (Вр)	%	10
Доплата за роботу у важких та шкідливих умовах, інтенсивність праці, професійну майстерність, у тому числі премія і сплата чергових відпусток	%	20
Нарахування на заробітну плату	%	22

Джерело: Складено автором на основі власних розрахунків

Наступним кроком вираховуємо загальні капіталовкладення (з урахуванням ПДВ) при цьому використовуємо формулу:

$$K_{\text{загальні}} = K_{\text{нові}} + \text{ПДВ} + Д - Л + K_i \quad (3.2)$$

де ПДВ – податок на додану вартість; Д – витрати на демонтаж діючого обладнання; Л – ліквідаційна вартість демонтованого обладнання; K_i – інші витрати.

Оскільки, в даному випадку ми не замінюємо старе обладнання і обсяг виробництва залишається незмінним, то:

$$K_{\text{загальні}} = 320000 + (320000 \times 1,2) + 57600 = 761600 \text{ грн.}$$

Підприємство планує фінансувати проект за власні кошти, причому розраховує отримати віддачу від власних вкладених фінансових ресурсів в розмірі 3%.

Потрібно визначити доцільність придбання нового обладнання, оцінивши економічну ефективність проекту за допомогою показників NPV, IRR, розрахованих відповідно до традиційного підходу та схеми власного капіталу.

Таблиця 3.5

Показники	Інвестиційний проект
1. Обсяг інвестування, тис. грн.	377,6
2. Період експлуатації проекту, років	5
3. Прийнята дисконтна ставка, %	18
3. Прибуток за роками експлуатації, тис. грн	
1-й рік	800
2-й рік	900
3-й рік	1000
4-й рік	1200
5-й рік	1400
Річна сума амортизації, тис. грн.	64

Джерело: складено автором на основі власних розрахунків

Розрахунок ефективності інвестиційного проекту подано в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок ефективності інвестиційних проектів

Показник	Результат
Грошовий потік	1320
Теперішня вартість грошового потоку в результаті дисконтування	774,42
Чистий приведений дохід	396,82
Індекс доходності	2
Період окупності, роки	2,4

Джерело: Складено автором на основі власних розрахунків

На основі виконаних розрахунків приходимо до таких висновків:

Загальна сума грошового потоку за проектом становить 1320 тис. грн. Чистий приведений дохід для проекту становить 396,82 тис. грн. За індексом доходності варіант А більш вигідніший, ніж варіант Б. Аналізуючи період окупності затрат, інвестиційний проект окупиться за 2,4 років.

$$NPV = 396,82$$

Для визначення внутрішньої норми доходності (IRR) розрахуємо додатково NPV за такою ставкою, щоб він змінив знак на протилежний:

$$NPV_{r=53\%} = -4,57$$

$$IRR = 0,18 + \frac{396,82(0,53 - 0,18)}{396,82 - (-4,57)} = 52,6\%$$

Отже, оскільки $r < IRR$ ($18 < 52,6$), а також NPV є додатнім, то ефективність проекту необхідно визнати задовільною.

3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники діяльності підприємства

Після впровадження запропонованого заходу необхідно розрахувати вплив проекту на основні показники діяльності підприємства табл. 3.8. Оскільки встановлений фасувальний автомат зможе фасувати більше продукції, а саме масла вершкового прогнозуємо, що дохід від реалізації продукції збільшить на 3,92%.

Таблиця 3.7

Показники ефективності проекту «Впровадження автомату фасування»

№ п/п	Показник	До впровадження	Після впровадження	Відхилення	
				Абсолютне	Відносне,
1	Дохід від реалізації продукції, тис. грн.	1 165 371	1211102	45731	3,92
2	Інші операційні доходи, тис. грн.	106 845	107653	808	0,76
3	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	976 877	976877	0,00	0,00
4	Інші операційні витрати, тис. грн.	64 191	67249	3058	4,76
5	Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	148 973	154654	5681	3,81
6	Чистий прибуток, тис. грн.	127877	131721	3844	3,01
7	Рентабельність продажу, %	16,17	19,34	3,17	X

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків

Відповідно до розрахунків відразу видно, що в перший рік впровадження нового автомату фасування зросте дохід від реалізації продукції та чистий прибуток на 3%. Рентабельність продажу зростає, що є позитивним показником, збільшилася до 19,34%.

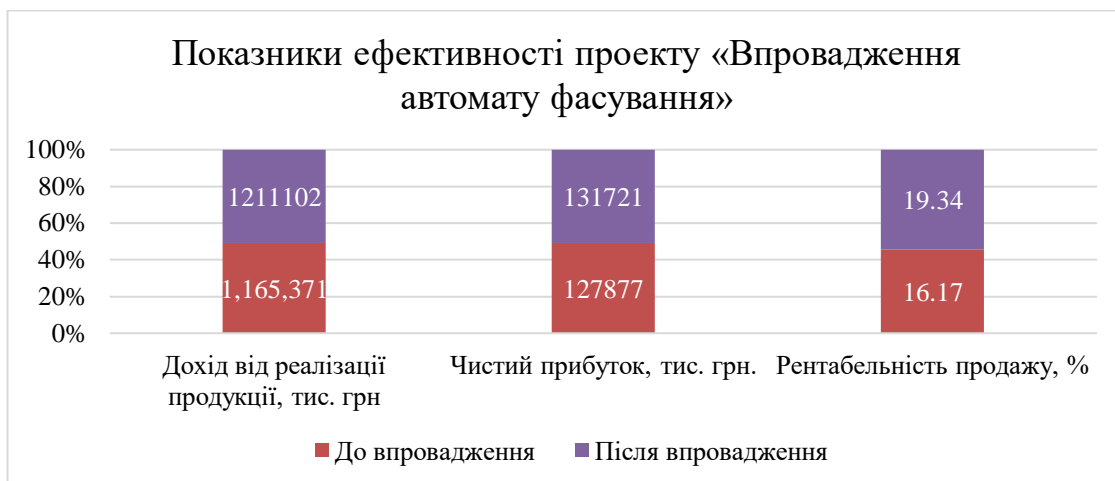

Рис. 3.2. Показники ефективності проекту «Впровадження автомату фасування»

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків

Оскільки головними показниками ресурсного потенціалу є показники ефективності складових ресурсів, тому необхідно проаналізувати як вплине проект на ці показники, табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Показники ефективності використання ресурсів ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» після впровадження нового автомата фасування

Показник	Базис	Проект	Відхилення	
			Абсолютне, тис. грн..	Відносне, %
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	136540	136860	320	0,23
Чистий прибуток, тис. грн..	127877	131721	3844	3,01
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	493	493	0,00	0,00
Віддача основних засобів, грн.	8,54	8,85	0,31	3,62
Місткість основних засобів, грн.	0,117	0,11	0,00	-3,41
Озброєність праці основними засобами, тис. грн/особу	276,96	277,61	0,65	0,23

Продовження таблиці 3.8

Рентабельність основних засобів, %	93,66	96,25	2,59	X
Продуктивність праці, тис. грн/особу	456,39	461,33	4,94	1,08
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,59	1,8	0,21	13,21
Тривалість одного обороту оборотних активів	226,65	200	-26,65	-11,76

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків

Відповідно до даних показників які розраховані в таблиці 3.8 можна сказати, що ефективність використання основних засобів покращилась, адже віддача основних засобів має зростаючу динаміку яка зросла на 3,62%. Місткість основних засобів знизилась на 3,41%.

Рис. 3.3. Показники ефективності використання ресурсів після впровадження нового автомата фасування.

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності підприємства та власних розрахунків

Озброєність праці збільшилась та становить 277,61. Рентабельність основних засобів збільшилась та становить 96%., також зросла продуктивність праці на 4,94%, що є позитивною тенденцією.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів збільшився з 1,59 до 1,8 або на 13,21 %. Тривалість обороту оборотних активів зменшилась і становить 200 дні.

Висновки до розділу 3

Підвищення ефективності ресурсного потенціалу, забезпечення його раціонального використання значною мірою пов'язано з проведенням якісних змін у складі ресурсів і з підвищенням ефективності в їх управлінні. Завдання підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом полягає насамперед у вдосконаленні використання й управління ресурсами підприємства та в підвищенні їхньої цілісності, яка проявляється у тісному взаємозв'язку.

З метою реалізації програми ресурсного забезпечення підприємства ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» пропонується придбати автомат фасувальний для вершкового масла - ARM заповнення і упаковки призначені для фасування вершкового масла.

Відповідно до розрахунків відразу в перший рік впровадження нового автомату фасування зросте чистий прибуток на 3%. Віддача основних засобів має зростаючу динаміку, а місткість основних засобів знизилась та становить 0,11.

Озброєність праці збільшилась та становить 277,61. Рентабельність основних засобів становить 96%., також зросла продуктивність праці на 4,94%.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів збільшився до 1,8. Тривалість обороту оборотних активів становить 200 дні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Провівши дослідження ресурсного потенціалу підприємств та ефективності його використання, зробимо висновок, що немає єдиної думки на поняття ресурсного потенціалу організації. Кожен учений-економіст дає своє трактування даному поняттю. На основі представлених думок вчених, було виділено власне визначення, яке полягає в наступному: ресурсний потенціал це всі наявні в розпорядженні підприємства ресурси та можливості, де складові взаємопов'язані між собою. До цих складових можна віднести трудові, фінансові, майнові ресурси.

Досліджуючи сутність ресурсного потенціалу, було підкреслено, що розрізняють багато факторів, під впливом яких знаходиться ресурсний потенціал. За місцем виникнення всі фактори можна розділити на зовнішні та внутрішні.

На сучасному етапі дослідники не дійшли до спільної думки про специфіку обліку ефективності застосування потенціалу, але можна виділити основні підходи щодо його оцінки: приватний, універсальний, ситуаційний.

Регулювання ресурсного потенціалу держава здійснює Кодексами та іншими нормативно-правовими актами. Сьогодні не існує однозначної відповіді на питання про те, якою має бути державна політика щодо ефективного використання ресурсного потенціалу підприємств в Україні і яка модель її реалізації.

Золотоніський маслоробний комбінат - це одне з найкращих підприємств молокопереробної промисловості України, продукція якого користується популярністю по всьому світу.

На підприємстві використовуються основні засоби майже тільки виробничого призначення. Найбільшу питому вагу протягом 2020-2022 роках у структурі основних засобів займають машини та обладнання, а у структурі оборотних коштів – готова продукція. За період з 2020 по 2022 рік коефіцієнт

зносу збільшувався. Це говорить про те, що підприємство не вчасно оновлює свої основні засоби.

У структурі витрат найбільшу питому вагу за аналізований період займає собівартість реалізованої продукції – більше 80%. Витрати на збут та адміністративні витрати протягом досліджуваних років збільшились.

Чистий дохід (виручка) у 2022 році зменшився та становить 116537 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції не мала постійної динаміки. Валовий прибуток спочатку зменшився на 56,64% у 2021 році, а у 2022 році становив 188494 тис. грн. Дохід від участі в капіталі та витрати з податку на прибуток відсутні.

Підприємство має високий рівень фінансової залежності від кредиторів, також має високий ризик вкладення капіталу. Підприємство має низький рівень фінансової стійкості та відносно залежне від зовнішніх джерел фінансування.

Зменшення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів з показує зменшення залежності підприємства від довгострокових зовнішніх джерел фінансування. Структура балансу досі залишається незадовільною, а підприємство – неплатоспроможним. Коефіцієнт майна виробничого призначення у 2022 році становить 0,32. Це свідчить про зменшення виробничого потенціалу підприємства

Коефіцієнт нагромадження амортизації у 2022 році збільшився на 0,05, що є негативним явищем. Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів показує, скільки припадає оборотних активів на 1 грн необоротних активів. Цей коефіцієнт з 2,87 (2021 рік) зріс до 7,75 (2022 рік).

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності збільшилося до 0,27 (2022 рік), це свідчить про недостатню грошову платоспроможність підприємства.

Ефективність господарської діяльності підприємства характеризують показники загальної (13,26%) і чистої рентабельності (11,38%) витрат господарської діяльності.

Коефіцієнт окупності виробничих витрат, у 2022 році збільшився на 0,15 та становив 1,19; адміністративних витрат, у 2022 році становив 55,04, і витрат на збут, упродовж 2020-2022 років зменшився з 40,12 до 22,41.

Рентабельність продажу у 2022 зросла та становила 16,17%. З 2020 рентабельність продажу зросла до 13,17% (2022 рік). У 2022 значення показники загальної рентабельності (збитковості) сукупного капіталу і власного капіталу становили 4,26% та 22,46% відповідно.

Чиста рентабельність сукупного капіталу у 2022 році зменшилась на 1,84 одиниці та становила 0,89%. Чиста рентабельність власного капіталу у 2022 році становила 19,28%. Загальна рентабельність у 2022 зросла з 5,47% (2021 рік) до 27,28% (2022 рік). Показник чистої рентабельності (збитковості) основних засобів і запасів, у 2022 році збільшився на 17,95 одиниць та становить 23,41%.

Коефіцієнти окупності сукупного капіталу (у 2022 році - 0,33) і власного капіталу (у 2022 році – 1,76). Показники періоду окупності сукупного капіталу (у 2022 році – 13,68 років) і власного капіталу (у 2022 році – 2,59 років). Рентабельність діяльності у 2022 році збільшилась до 10,97% (2022 рік). Рентабельність продукції становила у 2022 році 16,71%.

У 2022 році віддача основних засобів збільшилася, що є позитивним явищем. Місткість основних засобів У 2022 році знизилась на 4,26%. Обсяг основних засобів на одного працівника збільшується, що є позитивною тенденцією. Рентабельність основних засобів у 2022 році збільшилась на 71,78 в.п. це означає, що збільшилась частка прибутку від вартості основних засобів.

У 2022 році оборотні кошти зробили 1,59 оборотів за рік і гірше використовувались, ніж у 2021 році. У 2022 році тривалість обороту оборотних коштів збільшилась на 71 день та становила 226 днів. Коефіцієнт оборотності запасів вказує на те що період перебування запасів на складі збільшився. У 2022 період одного обороту запасів 302 дні. У 2022 році коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості становить 0,74, що свідчить про не ефективну політику управління відносинами з постачальниками. Коефіцієнт оборотності

готової продукції у 2022 збільшився до 1,75, що вказує на ефективну збутову політику. Протягом 2020-2022 років чисельність персоналу зменшилась на 40 осіб. За досліджувані роки на підприємстві найбільше працівників у віці 35-49 років. Показник продуктивності праці у 2022 році збільшився, що свідчить про збільшення кількості продукції, виробленої одним працівником за одиницю робочого часу. Показник трудомісткості навпаки зменшився, тобто зменшились витрати праці на виготовлення одиниці продукції.

Підприємство «Золотоніський маслоробний комбінат» є самостійним господарюючим статутним суб'єктом, яке створене та регулюється відповідно до законодавства України. Господарська діяльність з юридичними особами і громадянами здійснюється на основі договорів. Статут Товариства не відповідає чинному законодавству, так як немає належних змін.

Підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом, забезпечення його раціонального використання значною мірою пов'язано з проведенням якісних змін у складі ресурсів і з підвищенням ефективності в їх управлінні.

З метою реалізації програми ресурсного забезпечення підприємства ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат» пропонується придбати автомат фасувальний для вершкового масла – ARM.

На основі результатів розрахунку показників оцінки ефективності ресурсного потенціалу, можна зробити висновок що обраний захід підвищив ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник економічної афористики / уклад.: А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 444 с.
2. Ареф'єва О.В. Економічні засади формування потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 7 (85). С. 71–76.
3. Болтянська Л.О., Прус Ю.О., Терещенко М.А. Економіка та організація торгівлі: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2021. 162 с.
4. Гринчук Ю. С., Шемігон О. І., Терещенко О. А. Управління прибутковістю підприємства: теоретико-прикладні аспекти. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2021/18.pdf
5. Латишева О.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та особливості управління елементами забезпечення сталого розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 3(53). С. 126–130.
6. Лейбович А.В. Формування та оцінка ресурсного потенціалу запорізького регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 10. С. 60–67.
7. Мельник О.М. Ресурси підприємства: концептуальні аспекти системи управління в умовах стійкого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 23. С. 17–22.
8. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність. Київ : КНЕУ, 2019. 352 с.
9. Смолич Д.В., Тимошук І. В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та модель управління в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2020. № 153. С. 75–82.
10. Черниш С.С. Економічний аналіз: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 312 с.
11. Шаманська О.І. Система ефективного управління ресурсним потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. С. 81–88.

12. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
13. Машталер В.О. Ресурсний потенціал підприємства та напрямки підвищення ефективності його використання. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua>.
14. Вишневська О. М., Козаченко Л. А., Костирко А. Г. Економічний аналіз : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2022. 85 с.
15. Кіндрацька Г. І. Аналіз господарської діяльності: посібник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. Львів : ЗУКЦ, 2017. 310 с.
16. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
17. Єлець О.П., Беленцова В.В. Методи економічного аналізу. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. №3. С. 53–60.
18. Господарський Кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV (ред. 01.01.2023, № 2465-IX).
19. Гуменюк В. С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. Інфраструктура ринку. 2018. № 20. С. 50–55.
20. Податковий Кодекс України від 02.12.2010, № 2755-VI (ред. від 05.03.2023, № 2918-IX).
21. Кодекс законів про працю від 10.12.1971, № 322-VIII (ред. від 27.01.2023, № 2839-IX).
22. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 (ред. від 31.03.2023, № 2849-IX).
23. Митний Кодекс України від 13.03.2012, № 4495-VI (ред. від 04.03.2023, ; 2919-IX).
24. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1576- XII (ред. 03.07.2020, № 720-IX).
25. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991, № 959-XII (ред. від 04.03.202, № 2881-IX).

26. Закон України "Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини" від 06.09.2005 №2809-IV.

27. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997, № 771/97-ВР (ред. від 31.03.2023, № 2849-IX).

28. Закон України «Про молоко та молочні продукти» від 24.06.2004 № 1870-IV (ред. від від 31.03.2023, № 2849-IX).

29. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV (ред. від 31.03.2023, № 2849-IX).

30. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Від 06.12.2019 № 361-IX, (ред. 06.05.2023, № 3050-IX).

31. Водний Кодекс України від 06.06.1995, № 213-95 (ред. від 19.08.2022, № 2468-IX)

32. Земельний Кодекс України від 25.09.2021, № 2768-III (ред. від 06.05.2023, № 3050-IX).

33. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996. № 236/96-ВР (ред. від 16.10.2020, № 124-IX).

34. Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996, № 270/96-ВР (ред. від 01.01.2023, № 2834-IX).

35. Закон України «Про природні монополії» від 20.04.2000, № 1682-III (ред. 01.01.2022, № 1054-IX).

36. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001, № 2210-III (ред. 07.05.2022, № 1780-IX).

37. Чернятіна В.А. Державне регулювання сталого розвитку сільських територій в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 3(34). С.122-127.

38. Золотоніський маслоробний комбінат

URL:<https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/zolotoniskij-maslorobnij-kombinat/>

39. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003, № 435-IV (ред. від 28.04.2023, № 2989-IX, 2970-IX).

40. Закон України «Про внутрішню торгівлю» від 07.10.2009, № 1200-2009-р.

41. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» від 06.08.2019, № 2639-VIII (ред. від 20.11.2022, № 2718-IX).

42. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 № 2275-VIII (ред. від 01.01.2023, № 2465-IX).

43. Закон України «Про бухгалтерський та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (ред. від 10.08.2022, № 2435-IX).

44. Про окремі зміни до Закону України про ТОВ та ТДВ. 2022 р.
URL: <https://medoc.ua/blog/pro-okremi-zmini-do-zakonu-ukrani-pro-tov-ta-tdv>

45. Новий закон про акціонерні товариства. 2022 р.
URL: <https://www.ebskiev.com/novij-zakon-pro-aktsionerni-tovaristva/>

46. Нові антирейдерські запобіжники та інші зміни в законодавстві про ТОВ і ТДВ. 2022 р.

URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/novi-antireiderski-zapobizniki-ta-insi-zmini-v-zakonodavstvi-pro-tov-i-tdv>

47. Кошова В.Ю., Богацька Н.М. Основні напрямки підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства. 2017.

URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/709519.pdf>

48. Рибицька Л. Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. 2020.

URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19295/1/704-706.pdf>

49. Автомат фасувальний для вершкового масла – ARM (18102901)
Електронний ресурс: <https://promf.com.ua/food-equipment-ua/molochne-ua/list-pack-milk-ua/1481-avtomat-fasovochnyj-dlya-slivochnogo-masla-arm-18102901-ua.html>

50. Стаднюк Т.С. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 127- 132.

51. Стащук О.В., Шептицька Л.Р., Крижанівський С.О. Особливості формування прибутку на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. С. 291–296.

52. Стельмащук А. М. Методичне забезпечення аналізу і прогнозування показників бухгалтерської фінансової звітності. *Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. URL: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2011_2/86.pdf

53. Страпчук І.С. Сталій розвиток сільськогосподарських підприємств: економічний вимір. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2021. Вип. 3. С. С. 12–19.

54. Тетерук І.В. Фінансова звітність підприємства як об'єкт економічного аналізу. Матеріали сьомої всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний потенціал української науки - ХХІ сторіччя» Інтеллект-портал. 2012. №1. С. 82–89.

55. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2016. 430 с.

56. Феценко О.П. Розрахунок показників фінансового стану господарських товариств з урахуванням нових форм фінансової звітності. *Бізнес Інформ*. 2015. № 2. С. 229–236.

57. Худяков А., Васільєва Л. Етапи розвитку методики обчислення та обліку фінансового результату господарюючого суб'єкта. Облікова, фінансова та управлінська діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки: кол. моногр. / за заг. ред. І. П. Приходька. Дніпро : Пороги, 2020. С. 59-68.

58. Чернишова Л.В. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: перспективи розвитку. *Науковий вісник. Збірник наукових праць Одеського національного економічного університету*. 2022. №8 (297). С. 40–46.

59. Шматковська Т.О. До проблематики організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : збірник наукових праць*, 2018. Вип. 25. С. 200–205.

60. Шубіна С. В. Теоретико-методичні підходи до аналізу фінансових результатів у системі управління промисловим підприємством. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2017. № 1 (19). С. 208–213.

61. Янковий О.Г., Кошельок Г.В. Фактори формування прибутку підприємства. *Вісник Одеського економічного університету*. 2017. С. 20–27.

62. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник ХНУ*. 2018. Хмельницький, 2018. С.102-105.

63. Рудика В.І., Мамедов І.М. Характеристика рентабельності як показника ефективної діяльності підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип.

64. Самайчук С. І. Методичні засади удосконалення економічного аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 7. С. 55–59.

65. Скасюк Р. В. Сутність і значення фінансових результатів у системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal1/natura1>

66. Міакова Г.І. Фактори впливу на прибуток . *Наукові праці КНТУ*. 2018. Вип. 74. С.15-17.

67. Новіченко Л.С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 5. Том 2. с. 254–259.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

			КОДИ
		Дата	01.01.2021
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю Золотоніський маслоробний комбінат	за ЄДРПОУ	00447824
Територія	Черкаська область, м.Золотоноша	за КОАТУУ	7110400000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51

Середня кількість працівників: 533

Адреса, телефон: 19700 м. Золотоноша, Галини Лисенко, буд. 18, (04737) 2-15-29

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	143 752	143 744
первісна вартість	1011	256 302	278 577
знос	1012	(112 550)	(134 833)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)

Продовження Додатку А

Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	49 064	47
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	9 087	5 778
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	6 215	4 996
Усього за розділом I	1095	208 118	154 565
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	189 003	272 096
Виробничі запаси	1101	21 634	25 425
Незавершене виробництво	1102	6 718	7 171
Готова продукція	1103	160 348	239 038
Товари	1104	303	462
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	45 603	40 426
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	4 514	3 009
з бюджетом	1135	5 103	5 819
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	1
із внутрішніх розрахунків	1145	990	3 692
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 169	1 445
Поточні фінансові інвестиції	1160	24 052	89 021
Гроші та їх еквіваленти	1165	102 085	167 481
Готівка	1166	10	10
Рахунки в банках	1167	102 075	167 471
Витрати майбутніх періодів	1170	208	203
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	61 180	693
Усього за розділом II	1195	433 907	583 886
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	642 025	738 451

Продовження Додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 914	4 914
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	10 920	14
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	737	737
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	44 957	127 382
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	61 528	133 047
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	87 736	79 914
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	87 736	79 914
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	55 667	52 031
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	848	1 071
товари, роботи, послуги	1615	44 531	52 067
розрахунками з бюджетом	1620	3 606	670
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	515	596
розрахунками з оплати праці	1630	1 836	2 140
одержаними авансами	1635	0	3 548

Продовження Додатку А

розрахунками з учасниками	1640	137	136
із внутрішніх розрахунків	1645	377 099	405 457
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	5 198	5 257
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	3 324	2 517
Усього за розділом III	1695	492 761	525 490
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	642 025	738 451

Керівник

Решетняк С. А.

Головний бухгалтер

Куценко Т. П.

Продовження Додатку А

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю Золотоніський маслоробний комбінат	Дата	КОДИ
			01.01.2021
			за ЄДРПОУ

**Звіт про фінансові
результати(Звіт про
сукупний дохід)**

за 2020 рік Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	999 229	1 095 923
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(891 411)	(1 033 451)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	107 818	62 472
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Інші операційні доходи	2120	57 440	4 556
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(18 028)	(18 023)
Витрати на збут	2150	(24 906)	(28 266)
Інші операційні витрати	2180	(21 903)	(39 940)

Продовження Додатку А

Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	100 421	0
збиток	2195	(0)	(19 201)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 364	850
Інші доходи	2240	56 342	192
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(29 100)	(36 167)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(57 508)	(12)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	71 519	0
збиток	2295	(0)	(54 338)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	71 519	0
збиток	2355	(0)	(54 338)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	71 519	-54 338

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------------	-----------	-------------------	---

Продовження Додатку А

1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	880 717	791 348
Витрати на оплату праці	2505	69 350	69 892
Відрахування на соціальні заходи	2510	14 994	14 376
Амортизація	2515	24 442	14 630
Інші операційні витрати	2520	40 149	49 158
Разом	2550	1 029 652	939 404

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Решетняк С. А.

Головний бухгалтер

Куценко Т. П.

ДОДАТОК Б

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю Золотоніський маслоробний комбінат	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2022
Територія	Черкаська обл.	за ЄДРПОУ	00447824
			UA7104009001 0057400
Організаційно- правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КАТОТТГ	250
			10.51
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	

Середня кількість працівників: 533

Адреса, телефон: 19700 м. Золотоноша, Галини Лисенко, буд. 18, (04737) 2-15-29

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001			
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9	5
первісна вартість	1001	876	786
накопичена амортизація	1002	(867)	(871)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	143 735	141 911
первісна вартість	1011	277 701	300 682
знос	1012	(133 966)	(158 771)
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	47	47
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5 778	1 552
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	4 996	3 843

Продовження Додатку Б

Усього за розділом I	1095	154 565	147 358
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	272 096	168 606
Виробничі запаси	1101	25 425	27 536
Незавершене виробництво	1102	7 171	7 404
Готова продукція	1103	239 038	133 318
Товари	1104	462	348
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	40 426	28 723
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	3 009	6 169
з бюджетом	1135	5 819	63 876
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	1	0
із внутрішніх розрахунків	1145	3 692	107 753
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 445	1 047
Поточні фінансові інвестиції	1160	89 021	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	167 481	45 675
Готівка	1166	10	26
Рахунки в банках	1167	167 471	45 649
Витрати майбутніх періодів	1170	203	176
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	693	1 377
Усього за розділом II	1195	583 886	423 402
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	738 451	570 760

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 914	4 914
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	14	14
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	737	737
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	127 382	96 194
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)

Продовження Додатку Б

Усього за розділом I	1495	133 047	101 859
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	12 369
Інші довгострокові зобов'язання	1515	79 914	46 597
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	79 914	58 966
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	52 031	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 071	4 709
товари, роботи, послуги	1615	52 067	56 668
розрахунками з бюджетом	1620	670	681
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	596	605
розрахунками з оплати праці	1630	2 140	2 617
одержаними авансами	1635	3 548	179
розрахунками з учасниками	1640	136	136
із внутрішніх розрахунків	1645	405 457	337 336
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	5 257	5 596
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 517	1 408
Усього за розділом III	1695	525 490	409 935
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	738 451	570 760

Керівник

Решетняк С. А.

Головний бухгалтер

Куценко Т. П.

Продовження Додатку Б

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю Золотоніський маслоробний комбінат	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2022
			00447824

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 167 032	999 229
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 120 277)	(891 411)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	46 755	107 818
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	8 608	57 440
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(19 352)	(18 028)
Витрати на збут	2150	(32 298)	(24 906)
Інші операційні витрати	2180	(18 819)	(21 903)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	100 421
збиток	2195	(15 106)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 165	1 364

Продовження Додатку Б

Інші доходи	2240	316	56 342
Фінансові витрати	2250	(17 612)	(29 100)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1)	(57 508)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	71 519
збиток	2295	(31 238)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	71 519
збиток	2355	(31 238)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(31 238)	71 519

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	916 854	880 717
Витрати на оплату праці	2505	70 659	69 350
Відрахування на соціальні заходи	2510	15 901	14 994
Амортизація	2515	26 554	24 442
Інші операційні витрати	2520	37 727	40 162
Разом	2550	1 067 695	1 029 665

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Решетняк С. А.

Головний бухгалтер

Куценко Т. П.

ДОДАТОК В

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю Золотоніський маслоробний комбінат	за ЄДРПОУ	КОДИ
			Дата
			01.01.2023
			00447824
Територія	Черкаська обл.	за КАТОТТГ	UA7104009001 0057400
Організаційно-пра вова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51

Середня кількість працівників: 493
Адреса, телефон: 19700 м. Золотоноша, Галини Лисенко, буд. 18, (04737) 2-15-29
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5	5
первісна вартість	1001	876	858
накопичена амортизація	1002	(871)	(853)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	141 911	131 169
первісна вартість	1011	300 682	313 294
знос	1012	(158 771)	(182 125)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	47	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	47
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 552	453
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	3 843	3 066

Продовження Додатку В

Усього за розділом I	1095	147 358	134 740
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	168 606	242 003
Виробничі запаси	1101	27 536	34 260
Незавершене виробництво	1102	7 404	7 087
Готова продукція	1103	133 318	200 354
Товари	1104	348	301
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	28 723	45 726
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	6 169	13 324
з бюджетом	1135	63 876	56 671
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	10
із внутрішніх розрахунків	1145	107 753	458 039
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 047	412
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	45 675	225 609
Готівка	1166	26	15
Рахунки в банках	1167	45 649	225 594
Витрати майбутніх періодів	1170	176	188
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 377	2 030
Усього за розділом II	1195	423 402	1 044 012
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	570 760	1 178 752

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 914	4 914
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	14	14
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	737	737
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	96 194	224 071
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)

Продовження Додатку В

Усього за розділом I	1495	101 859	229 736
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	12 369	12 369
Інші довгострокові зобов'язання	1515	46 597	106 584
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	58 966	118 953
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	118 733
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 709	4 541
товари, роботи, послуги	1615	56 668	46 816
розрахунками з бюджетом	1620	681	7 213
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	6 192
розрахунками зі страхування	1625	605	657
розрахунками з оплати праці	1630	2 617	3 734
одержаними авансами	1635	179	1 318
розрахунками з учасниками	1640	136	137
із внутрішніх розрахунків	1645	337 336	638 277
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	5 596	6 798
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1 408	1 839
Усього за розділом III	1695	409 935	830 063
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	570 760	1 178 752

Керівник

Решетняк С. А.

Головний бухгалтер

Фесун О. П.

Продовження Додатку В

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю Золотоніський маслоробний комбінат	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2023
			00447824

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 рік Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 165 371	1 167 032
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(976 877)	(1 120 277)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	188 494	46 755
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	106 845	8 608
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(21 172)	(19 352)
Витрати на збут	2150	(51 996)	(32 298)
Інші операційні витрати	2180	(54 583)	(18 819)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	167 588	0
збиток	2195	(0)	(15 106)
Інші фінансові доходи	2220	511	1 165

Продовження Додатку В

Інші доходи	2240	146	316
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(19 254)	(17 612)
Інші витрати	2270	(18)	(1)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	148 973	0
збиток	2295	(0)	(31 238)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	21 096	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	127 877	0
збиток	2355	(0)	(31 238)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	127 877	-31 238

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	987 307	916 854
Витрати на оплату праці	2505	70 046	70 659
Відрахування на соціальні заходи	2510	15 417	15 901
Амортизація	2515	25 138	26 554
Інші операційні витрати	2520	64 191	37 727
Разом	2550	1 162 099	1 067 695

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Решетняк С. А.

Головний бухгалтер

Фесун О. П.